

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: EU i øjenhøjde

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 2009

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

HANNE DAHL
EU I ØJENHØJDE

EU I ØJENHØJDE
EU I ØJENHØJDE

2000-2001

JUN 2001

HANNE DAHL EU I ØJENHØJDE

Tegninger af Lars Andersen

JUNIBEVÆGELSEN

EU I ØJENHØJDE af Hanne Dahl

Tegninger af Lars Andersen

EU I ØJENHØJDE
af Hanne Dahl

Redaktion: Jonas Ludvigsen

Tegninger: Lars Andersen

Grafisk design: HIORTs v. Janne Hiort

Tryk: Notat Grafisk

Januar 2009

ISBN/EAN: 978-87-87692-73-1

Udgivet af JuniBevægelsen, tlf. 33 93 00 46, www.j.dk
med støtte fra Europa-nævnet

Tak til Line, Jonas, Nicklas, Pelle, Jens, Marie,
Anders, Bent, Klaus og Pierre
- ingen kunne ønske sig et mere loyal hold!

Tak til Aase
for en forbilledlig grundig korrektur.

Tak til alle jer i organisationen
der bakker op og giver mit daglige
arbejde mening og retning.

Tak til Astrid og Johannes
fordi I har så stor tålmodighed med jeres mor.

Tak til Mogens
fordi du håber alt, tror alt og udholder alt.

INDHOLD

OM ORDETS MAGT	09
MEN HVAD BETYDER DET SÅ?	
FRA VISION TIL VIRKELIGHED	16
ALDRIG MERE KRIG	
DEN DANSKE MODEL	
TIDERNE SKIFTER	
KONSENSUS KONTRA	
POLITISK DEMOKRATI	23
EU-KOMMISSIONEN	
RÅDET OG LANDENEs MINISTRE	
EU-PARLAMENTET	
DEN MANGLENDE POLITISKE KAMPPLADS	
NÅR EU LOVGIVER...	
TRUSLEN MOD DET DANSKE GRUNDVAND	
KUNSTNERNES RETTIGHEDER	
SPILLETS REGLER OG BUMP PÅ VEJEN	
PÅ REJSE MED EU	35
PRAG 1. SÅ GÅR DEN VILDE JAGT	
PRAG 2. FRA ASKEN TIL ILDEN	
NOGLE (LANDE) ER MERE END ANDRE	
ÆBLEGRØD OG ULDNE UNDERBUKSER	
EU'S IMAGE – HUMANISTISK UDENRIGSPOLITIK	
ELLER OPRUSTNING	

OM TOLERANCE 55

LEJRSKOLE OG LUDERE

SPØG OG SKÆMT? NEJ DEN ER DESVÆRRE GOD NOK

HAPPY SLAPPING

EU I ARBEJDSSTØJET 65

MINISTERRÅDET

KOMMISSIONEN

PARLAMENTET

HEMLIG NEMLIG

HVAD HAR VI LÆRT? 74

ERKENDELSENS ÅR

EN TILSTANDSRAPPORT FOR DEMOKRATIET

UDSIGT TIL FREMTIDEN

TÅRER, MEN INGEN TUDE-MARIE

OM FRYGT

UDE I HORISONTEN

NU OG HER

OM ORDETS MAGT

I EU-Parlamentet er der ofte under plenarsamlinger noget, der hedder højtideligt møde. Af taktiske grunde ligger det altid midt i en afstemning. Taktikken består i, at man på den måde søger at sikre, at der er et vist antal medlemmer til stede i salen. Man skal jo være der for at stemme. Alligevel bruger mange lejligheden til at smutte ud og hen i kaffebaren, der ligger ved siden af for at snuppe en hurtig frokost eller drikke en kop kaffe - et tiltrængt afbræk i en alt for hektisk uge.

Begrebet højtideligt møde, dækker over EU-Parlamentets udenrigspolitiske engagement. Her giver man repræsentanter for snart sagt alle religiøse, etniske og nationale mindretal en halv time til at præsentere et sagsforhold. Dette er sammen med de afstemninger om forskellige resolutioner, der alle handler om brud på menneskerettigheder, der ligger torsdag eftermiddag, hvor der ofte er så få, at der rent faktisk ikke er de fyrrer medlemmer til stede, der skal til for at opnå quorum, et udtryk for at parlamentet gerne vil se sig selv som en stærk spiller i forhold til at håndhæve de universelle rettigheder, som FN's menneskerettighedskonvention sætter.

For nogen tid siden havde jeg lejlighed til at høre den columbiansk-fødte politiker Ingrid Betancourt tale til EU-Parlamentet. Jeg er også ofte en af dem, der smutter hen og spiser en sandwich, men denne dag var jeg ikke hurtig nok til at rejse mig, og almindelig høflighed tilsagde mig, at man ikke kan være bekendt at gå, når en officielt inviteret gæst er begyndt at tale.

Ingrid Betancourt blev kidnappet i 2002 af den revolutionære befrielseshær FARC, der har gjort

livet farligt for mange i Columbia gennem mange år. Hun blev kidnappet under valgkampen til Columbias præsidentembede, hvor hun kandiderede. Ondetunger har påstået, at kidnapningen var bestilt af hendes politiske modstandere, men det er ikke bevist. Hendes ufrivillige ophold i junglen kom til at vare i seks år. Den 2. juli 2008 blev hun befriet ved en snedigt tilrettelagt befrielsesoperation. Der sidder mange gidsler i FARC-lejre i junglen, og det er almindeligt antaget, at en af de væsentligste grunde, til at hun blev befriet er, at hun var dobbelt statsborger. Hendes eksmand er franskmand og tidligere diplomat i Columbia. Han har gjort et enormt stykke arbejde for at lægge maksimalt pres på den columbianske regering og skabe opmærksomhed om Ingrid Betancourt i den europæiske offentlighed.

EU-Parlamentet har vedtaget resolutioner om hende, der har været debatter i salen og hendes eksmand har talt for at gøre opmærksom på hendes fangenskab. Hun har endda også været nomineret til Parlamentets Sakharov-pris, der går til nogen, der har kæmpet for menneskerettigheder.

Nå, men der sad jeg så fanget i saksen. Ingen kaffe og sandwich med ost og skinke, ingen pause. Jeg sad som altid mellem mine to naboer. På den ene side en engelsk konservativ EU-kritiker, en venlig og hjælpsom mand, som jeg stort set altid stemmer modsat af. Vi sidder sammen, fordi vi er kritikere af Lissabon-traktaten. På den anden side, min svenske kollega fra Junilisten, som jeg politisk har langt mere til fælles med.

Ganske usædvanligt og uvist af hvilken grund sad vi der alle tre. Min engelske kollega startede pladen: Hvad-søren-bilder-EU-sig-ind-når-de-vil-

være-garant-for-menneskerettigheder. En argumentation, jeg i princippet bifalder. Vi burde jo have FN til at garantere disse basale rettigheder. Han har måske også en snært af den mere filosofiske, teologisk begrundede afvisning af menneskerettighederne, som vi herhjemme kender fra Dansk Folkeparti, og som jeg er så fortrolig med fra mine år på teologistudiet og mange diskussioner med dem, der tilhører det såkaldte Tidehverske miljø. Man afviser begrebet om menneskerettigheder som en filosofisk abstraktion, der gør, at det enkelte menneske mister sin orientering mod den konkrete næste og sin rette respekt for den enevældige Gud. Denne diskussion er meget interessant ud fra en akademisk og eksistensorienteret filosofisk betragtning, men hører hjemme i det miljø, for i politiske sammenhænge er vi nødt til at operere med menneskerettigheder som en uantastelig størrelse, der aldrig kan gradbøjes.

Ingrid Betancourt begyndte at tale. En spinkel dame, sorthåret, klædt i en mørk dragt med et stort rødt silketørklæde om halsen, der fik én til at tænke på et flag. Blændende smuk og med en udstråling der syntes at suge opmærksomheden til sig. Hun talte om ordets magt. Efter de indledende taksigelser tog hun udgangspunkt i en meget personlig historie. Hun fortalte om et brev, hun havde skrevet til sin datter kort inden tilfangetagelsen. Der var tale om et fødselsdagsbrev. Datteren fortalte sin mor efter familiens genforening ved løsladelsen, at dette brev havde hun fundet frem og læst hvert år til sin fødselsdag. Hun nåede at holde fødselsdag seks gange uden sin mor, fordi hun sad fængslet i Columbias jungle. Hvert år - sagde datteren - var det som om, at brevet havde fået tilført et nyt

indhold, der talte til hende, ja talte ind i lige præcis den situation, hun stod i nu. Ingrid Betancourt fortalte, at hun sidenhen havde ønsket at hun havde gjort sig meget mere umage med dette brev. Hvor ville hun have tænkt over hvert et ord, hun havde skrevet, hvis hun havde vidst, hvor stor en betydning det skulle få.

Min svenske kollega, der hidtil havde moret sig over, at Parlamentet under taksigelserne ustandseligt syntes at have applauderet sig selv, var blevet tavs. Til min britiske kollega, der stadig kørte i den samme rille, hvæsedde jeg, at man kunne mene, hvad man ville om EU og menneskerettigheder, men lidelserne i det, hun havde gennemgået, kunne man på ingen måde distancere sig fra hverken politisk eller filosofisk. Jeg kunne knap nok synke for den klump, jeg havde i halsen.

Nu har jeg let til tårer.

Da jeg i sin tid skulle have et hold konfirmander med i biografen for at se "Ringenes Herre", var jeg nødt til på forhånd at varsle gråd. Heldigvis kneb de også alle en tåre, da Gondors bavian blev sat i brand og håbet om en væbnet indsats mod Mordors onde styre tændt. Mine børn morer sig med på forhånd at gætte, hvornår i en film jeg vil begynde at græde, og topmålet, eller jeg skulle måske hellere sige bundgrænsen, mener de, jeg nåede, da far-fisken

HVOR
ER DU,
NEMO?

i tegnefilmen "Find Nemo" ikke kan finde sin søn Nemo. Da måtte jeg snøfte og blev ubehjælpeligt til grin, også selvom jeg forsøgte mig med forklaringer af den mere psykologiske karakter: Det taler til et dybtliggende lag af angst i enhver forælder; intet frygter man mere end at miste sine børn. Til grin blev jeg!

Ingrid Betancourt fortsatte sin fortælling og bad os om at følge med hende ud i junglen, hvor mange af hendes venner stadig sad fanget. Hun bad os om at lytte til insekterne, hvis larm var så øredøvende, at det eneste, man kunne tænke på, var stilhed.

Hun bad om lov til at nævne navnene på hver og en af sine medfanger, i håb om at de hørte denne tale, og at den måtte bringe dem håb på samme måde, som hun havde holdt modet oppe gennem seks år ved bevidstheden om, at hun ikke var glemt. En af hendes sønner sendte uafbrudt igennem de seks år, hun var væk, på en radiofrekvens i håb om, at hans mor eller hendes gidseltagere skulle høre, at man kæmpede for hendes frigivelse.

Nu nøjedes jeg ikke længere med en klump i halsen. Jeg græd. Jeg græd sammen med hende, der hulkende på talerstolen undskyldte, at hun måtte afbryde sin fremstilling. Lægerne kalder det posttraumatisk stress - fortalte hun - de siger, at det er noget, jeg bare må lære at leve med. Ingen i salen var uberørte.

MEN HVAD BETYDER DET SÅ?

Når jeg indleder denne bog om mit arbejde i EU-Parlamentet med beretningen om Ingrid Betancourt, er det ikke, fordi jeg kan fortælle nogen historie om lidelser. Jeg gør mig heller ingen illusion om at have ordet i min magt, som hun har det. Jeg gør det, fordi at den på mange planer illustrerer, hvad politik handler om. Det handler om ord. Det handler om at have ordet i sin magt. Det handler om, at ord er magt. Det handler om, at vi til tider skal være vores mund, til tider have modet til at tale, selv når det koster ære og anseelse.

Det handler også om, at man kan have en teoretisk tilgang til politik, som man må revurdere, når man står i mødet med det konkrete menneske, for hvem ens politiske beslutninger har betydning. Jeg har en modvilje mod at lade EU overtage håndhævelsen af menneskerettigheder fra FN, men må dog bevæges

og i erkendelsen af, at EU her har haft en betydning for at afkorte et menneskes ubærlige lidelser, så har de dårligt besøgte højtidelige møder og debatter om resolutioner sent torsdag eftermiddag haft en beretning.

Men frem for alt handler det om, at vi binder folk med vores ord. Især når vi lader vores engagement få frit løb og taler til følelserne. Det er der, vi kan vække til dåd eller forføre til slummer.

Politik handler om idealer, at kunne formulere og arbejde for at gennemføre visioner. Men man må aldrig tabe virkeligheden af syne. Uanset hvor man står politisk, kan virkeligheden komme til at stå i vejen for visionerne. Da er den svære opgave at bevare klarsynet således, at visionerne forhåbentligt korrigeres, uden at man mister kernen i dem.

Jeg vil under ingen omstændigheder forføre nogen, men skulle det lykkes mig at vække en eller anden til at tage stilling eller engagere sig, er målet nået. Jeg vil gerne bringe EU i øjenhøjde. Det vil jeg forsøge at gøre ved at fortælle om nogen af tildragelserne i mit daglige arbejde. Jeg vil også forsøge at fremlægge nogle visioner for, hvordan EU kan blive bedre. For at gøre dette er jeg nødt til at låne lidt af din tid. Jeg kan ikke komme videre, førend jeg fortæller dig lidt om, hvorfra jeg har mine ideer, og hvem mine helte er. Det handler om demokrati og her er vi heldigvis ikke nødt til at opfinde den dybe tallerken selv. Demokrati har man tænkt over siden antikkens Grækenland, så der er nok af stof, vi kan låne og forhåbentligt få formet vores egne definitioner af, hvad der skal til, for at EU bliver demokratisk. Vi skal hverken være nødt til at se op til vores politikere eller sige "nede i EU". Vi skal være jævnbyrdige - vi skal se EU i øjnene. Vi skal prøve at få visionen om ikke til at stemme

overens med virkeligheden så i det mindste til at tage sit udgangspunkt i den.

FRA VISION TIL VIRKELIGHED

Da den franske helt, krigspilot, journalist og digter, Antoine De Saint-Exupéry, der forsvandt sporløst i 1944, skrev sit episke værk "Den lille Prins", tog han sit udgangspunkt i virkeligheden. Han skrev sit eventyr for børn og tilegnede det til sin voksne ven Léon Werth - dengang han var en lille dreng. På dette tidspunkt var han en højt estimeret forfatter. Når han vælger at dedikere dette vel hans for eftertiden mest kendte værk til en voksen som barn, er det måske, fordi den kritik af samtiden og menneskeheden, han lægger i munden på den lille prins, har forekommet barnligt naiv i en tid, der var så præget af alvor. Han bygger så at sige en distance ind i sit værk, søger at gøre vægten af ordene mindre, uden at de dermed mister sin magt, ved at lade en lille prins med gyldent hår sige dem og ved at dedikere dem til en voksen, men med den undskyldning til børnene, at denne voksne også har været barn engang. Af børn og fulde folk skal man høre sandheden, er der et gammelt ordsprog, der siger. I Exupéry's eventyr lader han den lille prins med de gyldne lokker og den klokkeklare latter sige "man kan kun se rigtigt med hjertet".

Når jeg tillader mig at bruge lidt tid på den lille prins i dette afsnit, er det fordi, der for nylig har været én, der syntes det var vigtigt, at fire politikere læste dette eventyr. Eventyret fortæller ikke kun om prinsens store kærlighed til sin rose, hans ængstelighed for at baobabtræernes rødder skal sprænge hans lille planet. Prinsen fortæller om mødet med videnskabsmanden, der til ingen nytte optegner bjerge og floder i tykke bøger. Om forretningsmanden der lægger endeløse

kolonner af tal sammen uden nogensinde at forstå, at det han tæller som sin ejendom, kan han aldrig komme til at eje. Han tæller stjerner. Om drankeren der drikker for at glemme, men han har glemt, hvad det er, han skal glemme. Om kongen der kræver blind lydighed, når han befaler, og derfor har så mange kvaler med at udstede befalinger, der kan efterkommes. Den handler også om ræven, der vil tæmmes, og slangen der forårsager døden, men på sin vis også skænker livet.

Jeg fik den i gave, i stedet for de sædvanlige to flasker vin, efter et debatmøde på Odense Universitet. Det blev til et kærkomment gensyn med en historie, jeg holder meget af. Da det ikke er en af den slags historier, man forærer væk, uden at man vil sige noget med den, tænker jeg, at den formand for DJØF studerende, der sikkert stod for gaveindkøbet, har syntes, at den kunne vi have godt af at læse. Om hun har syntes, at politikere ofte talte og opførte sig så magtfuldkomment som kongen, eller selvhøjtideligt som videnskabsmanden, så ynkeligt som drankeren, eller latterligt som forretningsmanden, der tror at eje stjernerne, fordi han tæller dem, ved jeg ikke. Måske hun bare ville minde os om, at "man kun kan se rigtigt med hjertet".

Jeg ved heller ikke, om EU's fædre og mødre tænkte på Exupérys stjernehimmel, da de valgte det blå flag med tolv gule stjerner som symbolet for EU. Men jeg ved, at de har konteksten til fælles med Exupéry. Den anden store krig i det 20. århundrede i Europa var netop overstået, og intet kunne ligge mere lige for end "Aldrig mere krig", og hvordan undgår vi så det?

ALDRIG MERE KRIG

For Kul- og Stålunionens arkitekter var målet at binde de europæiske lande så tæt sammen i et handelspolitisk samarbejde, at det ikke kunne betale sig at føre krig. Frankrig og Tyskland, de to ærkefjender igennem Europas historie, skulle være så afhængige af hinanden økonomisk, at de derved ville være tvunget til altid at søge den fredelige politiske løsning på konflikter frem for at gribe til våben.

Hvis man skal forstå, hvordan EU fungerer i dag, kræver det, at man forstår disse to akser. Den ene er, at fundamentet er et handelspolitisk samarbejde. Det har det været lige fra Kul- og Stålunionen til Rom-traktaten, og linjen er gennemgående i alle andre traktater for EU. Den anden akse er, at kernen er enighed mellem Tyskland og Frankrig. Der er rivalisering og politiske slagsmål, men i hovedtræk bliver intet til noget i EU, uden at disse to lande er enige. Det er to lande med en vidt forskellig parlamentarisk kultur, en vidt forskellig retstradition og en politisk retorik, der afviger ligeså meget fra hinanden som det franske og det tyske køkken. De har tilfælles, at de begge anser sig for at være europæiske supermagter og har en glørværdig fortid bag sig. Det handelspolitiske aspekt af EU vender vi tilbage til lidt senere.

DEN DANSKE MODEL

Lad os nu for en tid vende blikket hjemad. For mens man havde den første union på tegnebrættet og blandede lavpraktiske overvejelser med højt svungen fransk retorik og en effektiv og håndfast tysk tilgang til at bygge op, hvad man kort forinden havde bombet sønder og sammen, så foregik der en levende debat i Danmark af en for os sjældent højt flyvende karakter.

I Danmark skulle samfundet ligeledes bygges op efter besættelse og samlingsregering. Alle partier var med i samarbejdsregeringen under krigen, og bagefter skulle man have fundet sine ben i et nyt pluralistisk folkestyre.

To demokratitænkere gjorde sig særligt bemærket. De har på mange måder defineret den bane, hvorpå vi stadig spiller, når vi debatterer demokratisyn i Danmark i dag.

Den ene var Hal Koch, doktor i teologi og professor i kirkehistorie, der med sin "Hvad er demokrati?", der udkom i 1945, satte ord på det samtalende demokrati. Han tog sit udgangspunkt i Grundtvigs frihedssyn og blev den, der skulle revitalisere det projekt, der handlede om folkelig oplysning og myndiggørelse af den almindelige borger, som tog sin begyndelse med vækkelserne og oprettelsen af højskoler og andelsbevægelsen. Da han i 1940 blev interviewet om en række af Grundtvigforelæsninger, sagde han: "Det jeg vil, er kort og godt et stykke alvorlig optimisme. Det, min optimisme bygger på, er, at ånd nu engang er stærkere end både tal, penge og kanoner."

Det er svært at lade være med at drage en parallel til Exupérys fortælling, der udstiller naragtigheden hos dem, der tror, de har magten, modsat den lille prins, som lader hjertets klarsyn skinne igennem. For Hal Koch er demokratiet således en hjertesag. Han siger: "Sagen er nemlig den, at demokrati aldrig lever i kraft af love og paragraffer. Det lever i og ved levende mennesker. Det er folkets sind, der er det afgørende, ikke de bestemmelser og vedtægter, som nedfældes i love og skrives ud på papir. Alle love og vedtægter kan udarte til dødt bureaukrati, til kontorvisdom og juristeri."

Demokrati er for Hal Koch altså ikke en størrelse,

vi administrativt kan definere en gang for alle, men en livsform. Han siger: "Demokratiet er ikke et system eller en lære; det er en livsform; men det at leve lader sig ikke lære efter lærebøger og paragraffer; det er en kunst eller en gave, om man vil."

For Hal Koch bliver det centrale at uddanne unge til at deltage i denne livsform.

Han har dermed skabt et begreb om deltagelsesdemokrati som det, der legitimerer de beslutninger, der træffes i et samfund. Længe før nogen havde fundet på ideen om, at man skal føle "ejerskab", havde Hal Koch klart defineret, at det sande demokrati lever ved og af vores identifikation med det. Hans ideer om demokrati som en livsform har jeg altid set som en slags gradbøjning eller potensering af demokrati. Fandtes der et begreb for det ideelle demokrati, som var stærkere end ordet demokrati, ville dette være lig med Hal Kochs forståelse af fænomenet.

Den anden fremtrædende debattør og demokrati-tænder i efterkrigstidens Danmark var Alf Ross. Han var ligeledes både doktor og professor om end ud i juraen.

Alf Ross og Hal Koch er af mange blevet opfattet som fortalere for hver sin demokratiopfattelse. Det er de på mange måder også. Hal Koch er blevet taget til indtægt blandt mange, hvor jeg står politisk, som fortaler for det direkte demokrati. Han er den, man tyr til, når man skal argumentere for folkeafstemninger. Modsat er Alf Ross ofte den, man vælger at citere, når man skal argumentere for, at det repræsentative demokrati er det mest rigtige. Man bruger ham, hvis man ønsker at argumentere imod afholdelse af folkeafstemninger. Nu er der jo intet, der vinder ved at blive forsimplet alt for meget. Jeg har selv fundet

stor inspiration hos Hal Koch og hans forståelse af demokrati som samtale. At denne samtale mangler, når det kommer til EU-politikken er ud over det institutionelle demokratiske underskud i EU et af de største problemer, og er for mig at se berettigelsen for, at vi holder folkeafstemninger om EU-traktater. Når vi holder en folkeafstemning, opstår der et rum for en samtale om EU.

Alf Ross yder et væsentligt bidrag til vores afklaring af, hvad demokrati er, ved at han giver en meget præcis analyse af, hvordan man i et demokrati kan delegere magten videre, og hvilken konsekvens det får. Han forsøger også at indkredse, hvad der kan forstås ved, at nogen giver nogle andre mandat til at udøve magt. Ifølge ham kan et samfund i princippet have en legitim styreform, uden at den almindelige borger har indflydelse på ret meget i sin hverdag. Som eksempel giver han middelalderens valg af konger. Adelen vælger en konge, mod at han giver dem en håndfæstning på at ville efterleve nogle ganske bestemte principper. I middelalderen handlede det ofte om privilegier til adelen. Kongen krævede typisk udover regeringsmagten at få stillet mænd til rådighed i tilfælde af krig. Dette er naturligvis på ingen måde, hvad vi i dag ville karakterisere som demokratisk, men Alf Ross bruger det som eksempel på en i princippet legitim mandatgivning og delegering af magt. Med dette som et af de mindst folkelige eksempler opstiller han en model for udøvelse af magt og indretning af et demokrati. Han siger, at man ikke simpelt kan sige at en statsform er demokratisk, når statsmagten tilkommer folket, men taler om tre parametre, man kan bruge til at karakterisere et demokrati ud fra.

Han taler om intensitet og mener hermed omfanget af den personkreds, man giver adgang til at deltage

i valg og afstemninger. I Danmark er intensiteten jo høj, da vi har almindelig valgret, hvor alle over 18 har ret til at stemme.

Dernæst taler han om effektivitet og mener hermed i hvilken grad, folket er i stand til at påvirke beslutningerne. Effektiviteten vil naturligvis være størst, hvor der er direkte demokrati som f.eks. ved en folkeafstemning. Men derudover må man se på, hvilken adgang folket har til at kontrollere repræsentanterne og statsorganerne. Herunder selvfølgelig også hvor lange intervallerne er imellem, man går til valg og fastsætter mandatet for repræsentanterne.

Han siger, at jo dårligere effektivitet desto længere glider vi over i et nominelt demokrati. Et demokrati hvor magten ganske vist udøves i folkets navn, men i stigende grad ligger hos repræsentanterne. Endelig taler Alf Ross om ekstensitet. Ekstensiteten dækker over, i hvilket omfang og udstrækning den folkelige indflydelse og kontrol udstrækkes til at gælde. Hvor vidt forgrenet er vores mulighed for at øve indflydelse og kontrollere de beslutninger, der træffes. I det omfang vi reelt har indflydelse, er skolebestyrelser og brugerråd udtryk for en høj ekstensitet.

I følge Alf Ross kan man altså definere demokrati således: "idealtypen er den statsform, i hvilken de politiske funktioner med maksimal intensitet, effektivitet og ekstensitet udøves af folket ad parlamentarisk vej".

TIDERNE SKIFTER

Hvis vi nu prøver at samle op i forhold til, hvilken opgave der hvilede på skuldrene af henholdsvis EU's fædre og mødre og fadderne til det moderne danske demokrati, så var efterkrigstiden den fælles sammenhæng. På det europæiske plan gjaldt, at man

skulle have skabt konsensus om en økonomisk og handelspolitisk samarbejdsmodel, der kunne sikre målet om aldrig mere krig i Europa.

I Danmark skulle man have udviklet et demokrati der forlod konsensus. Man skulle så og sige have repolitiseret det demokrati der havde været sat ud af spil under krigen. Man skulle have skabt en levende politisk debat, hvor meninger brydes, i stedet for konsensus.

Dette demokrati ser vi udfolde sig op igennem det 20. århundrede. Med skiftende vilje til brede forlig, polarisering og til tider marginalisering af bestemte politiske grupper. Men indtil nu har vi overordnet haft en forståelse af, at der er en politisk midte med en borgerlig fløj til den ene side og en rød fløj til den anden side. Vi har også haft en forståelse af, at hver side havde forskellige politiske mål og visioner. Meget tyder på, at det politiske landskab er ved at ændre topografi. Vi har set en Venstre-statsminister forsøge at føre valgkamp på traditionelle socialdemokratiske velfærdsrelaterede sager og en socialdemokratisk leder bruge meget krudt på at forsvare boligejernes privilegier. Men dette fører for vidt i forhold til denne bogs omfang, hvorfor vi bare nøjes med at bemærke det i forbifarten.

KONSENSUS KONTRA POLITISK DEMOKRATI

I det foregående afsnit har jeg prøvet at kridte banen op for det politiske slagsmål, der består i en spænding mellem de nationale, stærkt politiske demokratier og EU, der oprindeligt er baseret på at skabe konsensus på nogle vitale økonomiske områder.

For at forstå det samspil, der er mellem EU og de nationale demokratier, vil det gavne, at vi lige meget

forenklet ridser de tre centrale aktører op, der er, når EU skal træffe en beslutning.

EU-KOMMISSIONEN

Det helt centrale organ i EU er Kommissionen. Kommissionen er traktatens vogter. Indtil nu har vi haft en kommissær pr. land, og i skrivende stund er det svært at sige, om det fortsætter. Ifølge Lissabon-traktaten skal der indføres et rotationsprincip, men en kommissær pr. land er måske den indrømmelse der skal til for at få irerne til at stemme ja til traktaten ved en omafstemning.

Kommissærerne skal bringes i forslag af de enkelte lande, men i princippet er det Kommissionsformanden, der sammensætter sin Kommission. Hver kommissær har sin egen portefølje og skal arbejde i henhold til den og arbejder som sådan ikke for sit eget lands interesser. Kommissærerne må ikke tage særlige nationale hensyn.

Kommissionen er udstyret med en initiativ-ret, der betyder, at de er de eneste, som kan fremsætte lovforslag. Kommissionen virker altså på en måde som embedsmænd ved det, at de i princippet skal fraskrive sig nationalitet og politisk observans og sætte EU-traktaten over alle andre politiske hensyn.

RÅDET OG LANDENES MINISTRE

Den anden aktør er ministrene. Her er opgaverne delt op i Det europæiske Råd, som består af EU's stats- og regeringschefer. De mødes mindst 4 gange om året til et topmøde. Her fastlægges de overordnede politiske linjer for EU. Det er her, man diskuterer traktater, men også her man fastlægger rammerne for f.eks. EU's klima strategi.

Året igennem mødes de forskellige fagministre til

rådsmøder i det, man kalder Ministerrådet, hvor man arbejder med det, der ligger indenfor de forskellige ressortområder. Der er stor forskel på, hvor meget de enkelte rådsmøder reelt har at arbejde med, alt efter hvor meget EU har at skulle have sagt i forhold til lovgivningen på de enkelte områder. Der er også forskel på, om man arbejder med områder, hvor der skal være enstemmighed, for at man kan træffe en beslutning, eller om der kan lovgives ved flertalsafgørelser, i hvilket tilfælde man så skal bruge stemmевægtene, der fordeler indflydelsen efter landenes størrelse.

EU-PARLAMENTET

Den sidste aktør er EU-Parlamentet. Her har Danmark 14 ud af 785 pladser - som fra juni 2009 nedsættes til 13 pladser. På en lang række områder er der det, der hedder fælles beslutningsprocedure. Her skal Parlament og Ministerråd være enige, for at en lov kan gennemføres. Det er her, hvor Parlamentet reelt har indflydelse.

Det er altså her, jeg i princippet har 1/785 indflydelse. Det er her, det politiske slagsmål skal stå. Efter at Kommissionen har forelagt et forslag til lov, begynder arbejdet i de relevante fagudvalg. Her sidder de forskellige politiske grupper repræsenteret efter størrelse.

Men her er vi også ved det mest alvorlige problem for det politiske demokrati. En lov behandles i EU-Parlamentet ved en førstebehandling, og hvis der ikke opnås enighed om ændringsforslagene mellem Parlamentet og Ministerrådet, sendes den tilbage til Parlamentet til andenbehandling. For at EU-Parlamentet kan få endelig indflydelse på en lov, skal der opnås 2/3 flertal ved afstemningerne i plenarsalen til andenbehandlingen. Dette opnås i praksis stort set

altid ved, at der på forhånd er lavet et kompromis mellem de to store grupper; den konservative og den socialdemokratiske.

Et meget nyligt eksempel på dette er kompromisset, der blev indgået i Parlamentet vedrørende klimaplanen. I EU-Parlamentets miljøudvalg havde man lavet en god og ambitiøs klimaplan. Ja, det vil jo sige, at man havde forholdt sig til Kommissionens forslag og udarbejdet en række ændringsforslag i udvalget. Hvis en ordfører på en betænkning har gjort sit arbejde godt, er der på forhånd forhandlet en aftale på plads mellem de to store grupper.

Derudover kan der ligge andre ændringsforslag, som også godt kan have mulighed for at gå igennem, hvis man har en tilstrækkelig god sag og har en af de to store grupper med sig. Vi har f.eks. formået at få ændringsforslag af vital betydning for kvaliteten af drikkevandet i Danmark igennem, selv om vi ikke sidder i en stor gruppe.

Ved behandlingen af EU's klimaplan indgik man et kompromis med Ministerrådet, førend den havde været behandlet i plenarforsamlingen. Man lavede et såkaldt første læsnings kompromis. I EU-Parlamentets miljøudvalg har man i 2008 arbejdet med fem betænkninger, der skulle dække klimaområdet. I tilfældet med klimaplanen var man stærkt optaget af at få den behandlet og vedtaget hurtigt. Derfor havde man speedet processen op og på forhånd taget Ministerrådet i ed for at vide, hvad de ville acceptere. Normalt er det sådan, at kan der ikke opnås enighed mellem Ministerrådet og Parlamentet, indkaldes der til et såkaldt trialogmøde, hvor man forhandler sig frem til et kompromis. Man kan sige, at så længe der forhandles, har Parlamentet mulighed for at opnå mere, end det Ministerrådet umiddelbart vil gå med

til af Parlamentets ændringsforslag.

Men i dette tilfælde havde man på forhånd fraskrevet sig den mulighed. Ja, man gik så vidt som til at aftale på Parlamentets formandskonference, hvor dagsordenen fastlægges, at man ikke ville sætte nogen ændringsforslag til afstemning, førend den fælles kompromisholdning var blevet stemt om. Ellers følger man almindeligvis den procedure, der siger, at man sætter det mest vidtgående forslag til afstemning først. Derfor er det, at det f.eks. er muligt at stemme strammere miljøkrav igennem, end et kompromis tillader. For den politisk demokratiske proces, debatten og offentlighedens mulighed for at vurdere de enkelte politikeres arbejde og standpunkter er det selvfølgelig også af afgørende betydning, at man har en åben behandling af lovforslagene i Parlamentet, hvor alle kan følge debat og afstemninger på nettet.

Allerede i formandskonferencen sikres flertallet ved, at man tæller stemmerne i forhold til gruppens størrelse. Så på trods af at jeg og alle de andre formænd på nær den socialdemokratiske og den konservative stemte imod denne stærk forenklede procedure, var der på forhånd flertal for den. Dette til trods for at det lige præcis er ved denne stærkt forenklede procedure, at Parlamentet spiller sig sin indflydelse af hænde. Ja det er ved denne procedure, at beslutningsprocessen bliver en parodi, og vi for mig at se ender med et rigtigt råddent kompromis. Selvfølgelig er jeg ikke blind for, at der foregik et regulært politisk slagsmål på topmødet mellem stats- og regeringscheferne, hvor de mest fodslæbende lande ønskede at bruge den finansielle krise som undskyldning for at skære ned på målene. Men hvis Parlamentet ønskede at være det stærkt politiserede sted, som de mest blågule EU-entusiaster ønsker at fremstille det som, så havde de holdt fast og

tvunget et bedre forhandlingsresultat frem. Derfor må det også undre, når profilerede socialdemokrater går ud og siger, at det var et dårligt kompromis. Mit eneste svar bliver, at så skulle de så sandelig have instrueret deres gruppeformand anderledes, inden han gik til mødet i formandskonferencen og skar halvdelen af den demokratiske proces væk i skøn samdrægtighed med sin konservative kollega.

Se denne historie om klima-kompromisset skulle gerne tjene til at illustrere, at det politiske demokrati langt fra virker selv i den af EU's institutioner, hvor det burde udfolde sig stærkt.

DEN MANGLENDE POLITISKE KAMPPLADS

Vi har Kommissionen, der i princippet ikke må være politisk. Ministerrådet, hvor man agerer efter at skabe konsensus fordi det nu engang er det oprindelige samarbejdes natur. Og så endelig EU-Parlamentet, hvor man accepterer afpolitiseringen og konsensustænkningen. Dette på trods af at det ellers er det eneste sted, hvor en regulær politisk kamp, der er til at følge med i og kontrollere, finder sted.

Konflikten mellem konsensus og det politiske demokrati består altså ikke kun imellem EU og de nationale demokratier. Den er så at sige også rykket ind på den eneste regulære kampplads, EU har. Det har alvorlige konsekvenser for vores muligheder som borgere for at kontrollere og deltage i den demokratiske proces, når EU-Parlamentet ikke udfylder sin rolle.

Der bliver et stort spænd imellem, at vores folkevalgte leger politisk demokrati, men reelt ofte deltager i et skuespil som statister.

Selvfølgelig har vi i Danmark et system, der gør, at ministre, inden de skal til rådsmøder, er forpligtet

til at møde op i Europaudvalget og modtage mandat. Europaudvalget er et stående udvalg i Folketinget, som tager sig af alle sager, hvor EU har indflydelse på dansk lovgivning. Det er bedre end, de lande hvor man ikke har nogen form for kontrol. Men selv dette system, som vi bryster os af i udlandet, har mange svagheder. Detaljeringsgraden af lovgivningsforslagene er så stor, at det reelt er umuligt for Europaudvalget at mene noget kvalificeret om alle områder. Det nuværende udvalg har nogle meget dygtige miljøpolitikere, hvorfor udvalget fungerer som et ekstra miljøudvalg, men til gengæld stort set aldrig tager sig af at behandle sager af mere institutionel karakter. Det skete til gengæld i langt højere grad under den forrige udvalgsformand. Når jeg forsøger at rejse institutionelle sager fra EU-Parlamentets forfatningsudvalg, hvor man behandler arbejdsfordelingen mellem EU-Parlamentet og Folketing, giver det aldrig debat. Den type sager henvises til, at der laves et notat af udvalgets embedsmænd, og jeg har stærkt på fornemmelsen, at der aldrig er andre end mig, som kommer til at læse dem.

NÅR EU LOVGIVER...

Der består for mig at se et meget stort problem i at give EU ret til at lovgive på yderligere en lang række områder, uden at man har gjort noget ved det demokratiske underskud. Kommissionen er stadig den mest magtfulde aktør. Den har fortsat eneret på at fremsætte lovforslag. Love kan stadig vedtages, uden at der er folkevalgte, der har stemt for dem. EU-Parlamentet får ganske vist mere magt. Det er godt set ud fra det synspunkt, at folkevalgte kan stilles til ansvar ved valgene. Imellem valgene er det - som den fjerde statsmagt - pressens opgave at kontrollere,

at de folkevalgte nu også arbejder, som de har lovet at gøre, da de blev valgt. Derfor synes jeg principielt heller ikke, at nogen lov bør kunne vedtages, uden at folkevalgte har stemt for den. Det handler om borgerens mulighed for at udøve kontrol mellem valgene.

Men i forhold til at give Parlamentet mere magt består det problem, at vi stadig kun kan stille ændringsforslag, og at de i Ministerrådet skal være enige, for at vores ændringsforslag kommer igennem, selv om de måtte have opnået det 2/3 flertal, der kræves.

Det vil sige, at selv sager, hvor det lykkes for os at skabe den nødvendige opbakning blandt kollegaer i udvalg og plenarsalen, er vi ikke sikre på at have vundet. Vi er nødt til at skaffe den samme opbakning i Ministerrådet. Det kan nogle gange lade sig gøre, hvis man enten har flere kanaler og dermed muligheden for at påvirke mere end ét lands minister. Det kan også lade sig gøre, hvis man er så heldig at have en stærk minister, der gør det til et kardinalpunkt på et rådsmøde.

Jeg vil i det følgende kort omtale to sager, hvor det er lykkedes os at få skabt flertal i plenarsalen for væsentlige ændringsforslag, og hvor det hele står og falder med en ministers engagement. Den ene handler om at beskytte et særligt dansk forhold. Den anden har et alment europæisk sigte.

TRUSLEN MOD DET DANSKE GRUNDVAND

Den første sag handler om beskyttelsen af drikkevandet i Danmark. Der gør sig det særlige forhold gældende for os, at vi kan drikke grundvandet urenset. For også at kunne det i fremtiden har man blandt andet som led i vandmiljøplanen forbudt nogle bestemte sprøjtegifte. Disse gifte eller pesticider, som man kalder det,

er tilladt i brug i andre EU-lande. Derfor er det ganske vanskeligt for os at forbyde dem i Danmark. Det opfattes som en teknisk handelshindring, og Kommissionen vil som traktatens vogter være nødt til at skride ind på et tidspunkt, da det strider mod princippet om varernes fri bevægelighed. Med Amsterdamtraktaten fik vi en såkaldt miljøgaranti, der har vist sig at være meget vanskelig at bruge i praksis. Derfor har vi i behandlingen af det såkaldte pesticiddirektiv arbejdet for at få indskrevet miljøgarantien i selve direktivet. Derved har vi mulighed for at sikre, at et enkelt land har lov til at have skrappe miljøregler end flertallet. Uden at gå i alt for tekniske detaljer har vi fået indskrevet, at man kan oprette en beskyttelseszone, og at denne zone kan være et land.

Se, i denne sag er det uhyre vigtigt, at vi har en miljøminister, der forstår at lige præcis denne formulering er nødvendig for, at vi kan opretholde vores forbud mod de pesticider, som vi anser for en trussel mod grundvandet. Og at den pågældende minister også er klar til at kæmpe for det på et rådsmøde. Vi kan i princippet vinde nok så mange sejre i udvalg og plenar, men da Parlamentet ikke er ene aktør, skal der opbakning til, hvis vi skal sikre et heldigt udfald.

KUNSTNERNES RETTIGHEDER

Den anden sag handler om kunstneres ret til at beskytte deres ophavsret og forhindre en liberalisering, der vil gavne de store pladeselskaber, men ikke gøre noget bedre for hverken kunstnere eller forbrugere.

Den har tidligere været behandlet i EU-Parlamentet, hvor et flertal nedstemte forslaget om liberalisering af ophavsret, som Kommissær McCreevy har stået for. Lovgivningen behandles i dette tilfælde efter en henstillingsprocedure, som betyder at sagen ikke vil blive

sendt tilbage til en andenbehandling i Parlamentet, som det f.eks. ville være tilfældet med et direktiv, der behandles efter den fælles beslutningsprocedure. Kommissionen og Rådet kan så vælge ikke at lytte til Parlamentets holdning i henstillingen og anbefale en liberalisering - men med en henstilling bindes de nationale parlamenter dog heller ikke direkte af EU's lovgivning. Derfor behøver det enkelte land heller ikke at efterleve henstillingens anbefalinger. Så man kan altså sige, at EU's indflydelse svækkes. Men desværre svækkes muligheden for at forhindre liberaliseringen også. Det er jo fint nok, at vi i Danmark kan være imod liberalisering af kunstnernes rettighedsforvaltning, men hvis England og Frankrig beslutter at følge EU's henstilling - som de rent faktisk er i fuld gang med - så undergraves den selvforvaltning af kunstnernes rettigheder, som ligger hos KODA og de andre nationale non-profit organisationer jo alligevel. Vi skal forhindre en liberalisering af ophavsret på europæisk plan. Ophavsret og musik er ikke kun et nationalt anliggende, men bevæger sig over grænser. Vejen frem ser ud til at være en ændring i lovgivningsproceduren - fra en frivillig henstilling til et direktiv, der vil gælde for hele Europa. Men selvom det ville være et skridt på vejen, løser det ikke alle problemerne. Ved at ændre processen fra et direktiv til en henstilling behøver Kommissionen nemlig stadig ikke at rette sig efter Parlamentet, der jo ellers tidligere har fremvist en fornuftig holdning til gavn for kunstnerne. Konkret udgør Kommissionens forslag en trussel mod den kulturelle mangfoldighed i Europa i strid med UNESCO-konventionens målsætninger. Små sprogområder vil med forslaget få sværere ved at opnå synlighed, mens også nichegenrer indenfor musikken vil komme under pres og risikere at få

endnu sværere ved at blive hørt.

I dag har alle lande sin egen forvaltningsorganisation, som indgår i et internationalt netværk baseret på gensidighedsaftaler, hvorved kunstneres rettigheder og garanti for fair betaling ved brug af musik på tværs af grænser sikres. Men systemet skal ifølge Kommissionens holdning liberaliseres for at øge konkurrenceevnen på området. På den måde kan de nationale forvaltningsorganisationer ikke længere forsvare og forvalte rettighedshavernes interesser, som således vil blive overladt til nogle få multinationale aktører på det frie marked.

Denne sag kan vi kun fortsat gøre noget ved, hvis kulturminister Carina Christensen tager den op på et rådsmøde og siger, at hun ønsker, der skal lovgives via et direktiv, eller at Kommissionen skal medtage Parlamentets holdning i sin henstilling. Den tidligere kulturminister, Brian Mikkelsen, har forstået vigtigheden af denne sag for et lille sprogområde som Danmark og trukket på samme hammel som os. Derfor har vi selvfølgelig grund til at tro, at den nuværende kulturminister vil fortsætte ad dette spor.

Men alligevel må jeg med skam notere mig, at da jeg havde bedt om, at sagen kom på dagsordenen på et af de samarbejds møder, der er mellem Folketingets Europaudvalg og de danske EU-parlamentarikere, endda på en dag hvor kulturministeren skulle have mandat forud for et rådsmøde, da tog man ikke min opfordring til at behandle denne sag særligt alvorligt. Jeg har ikke nogen taletid, når ministeren modtager mandat, så jeg må helt og holdent forlade mig på, hvad udvalgets medlemmer vælger at sige og gøre. Men jeg har siden fået refereret af en af mine medarbejdere,

der tilfældigvis overhørte en samtale mellem Lone Dybkjær og Svend Auken, at hvis Hanne Dahl talte sandt, så burde man måske gøre noget. Hvorfor i himlens navn skulle jeg lyve om en sådan sag. Den er fuldstændig blottet for ja eller nej til den næste traktat. Den handler udelukkende om, at jeg på foranledning af Pia Raug, der arbejder med denne sag som kunstner og i øvrigt besidder en enorm politisk indsigt og viden, er gået ind i det konkrete politiske arbejde. Jeg har rådført mig med alle de involverede organisationer og er kommet frem til, at dette er et vigtigt sted at lave et stykke politisk benarbejde.

Dette er et sted, hvor jeg kan gøre en forskel...

Men måske Svend Auken bare var sur, fordi jeg havde nævnt vores ændringsforslag til det forømtalte pesticiddirektiv. Socialdemokratiets miljømand var nemlig ikke til stede, og det var vist ikke meningen, at der skulle tilfalde JuniBevægelsen nogen ære i forhold til at sikre drikkevandet for de fremtidige generationer. Jeg foreslog i øvrigt selv, at man tog punktet af dagsordenen, da vi var i tidspres, og det var af langt større vigtighed, at vi drøftede ophavsrettigheder, da der i denne sag var brug for handling her og nu.

SPILLETS REGLER OG BUMP PÅ VEJEN

Disse to eksempler skulle gerne tjene til at vise, at Parlamentet har magt. Ja, men ikke nogen absolut magt. Hvis man vil være sikker på at opnå resultater, er man nødt til at arbejde sammen på tværs af institutionerne. Derfor skal man ikke lade sig narre af de parlamentarikere, der har så travlt med at forsvare EU-Parlamentet som den politiske scene i Europa. Det er den ikke!

Udover at afspejle en noget forskruet opfattelse

af virkeligheden leder det os igen hen på problemet med det demokratiske underskud. Det demokratiske underskud består nemlig ikke kun fordi Kommissionen har eneret på at fremsætte lovforslag eller der ikke er nok åbenhed i processen. Det demokratiske underskud er bygget ind i den eneste direkte valgte forsamling i EU. Det er bygget ind i det Parlament, som skal blåstemple, at der nok engang overføres flere lovgivningsområder til EU. EU-Parlamentet får større indflydelse med Lissabon-traktaten. Ja - så langt så godt. Men står det mål med den parlamentariske kontrol, vi mister, ved at disse områder fjernes fra de nationale parlamenter. For mig at se er svaret desværre nej.

PÅ REJSE MED EU

Man kan få et godt indblik i folk ved at lægge mærke til, hvordan de gerne vil opfattes af andre. Dette er også tilfældet med EU. Jeg har flere gange haft lejlighed til at tage med på delegationsrejse for EU. Jeg sidder i forfatningsudvalget og er medlem af Parlamentets formandskonference og deltager dér som formand for min politiske gruppe. Rejseaktiviteten har været høj i forbindelse med, at EU-formandskabet skifter fra Frankrig til Tjekkiet.

Tilbage til selvopfattelse og de signaler vi ønsker at sende med vores opførsel og udseende. Vi sender alle en lang række mere eller mindre stereotype signaler med vores påklædning og opførsel i forskellige situationer. Intet menneske kan sige sig fri for nogen refleksion i forhold til, hvordan man gerne vil tage sig ud. Det gælder, hvad enten man går i nålestribet habit, fløjlsjakke eller hængerøvsbukser. Men det samme gælder også, når man ser på, hvordan et politisk system ønsker at optræde udadtil. Når

formandskonferencen tager på rejse, skal det ligne et statsbesøg. Parlamentets formand, Pöttering optræder som en anden majestæt. Han går forrest, han kører for sig selv med sin generalsekretær. Så følger vi andre efter i kortegen. Det skal være tydeligt, at vi ikke er helt så meget som ham, men dog at vi er hævet over almindelige mennesker. Vi har altså at gøre med en institution, der har behov for synligt at hævde sin magt.

Forfatningsudvalget er et almindeligt stående udvalg i EU, hvorfor formerne er knap så stive. Der er f.eks. ingen rød løber rullet ud, når vi kommer, og udvalgets formand, Jo Leinen, kører i den samme bus som alle andre deltagere. Behovet for selviscenesættelse er måske heller ikke helt så stort i forfatningsudvalget. Ganske vist er de fleste medlemmer af udvalget ikke i tvivl om, at EU er vejen og sandheden og livet, men der er dog ingen, der havner i det udvalg uden at have gjort sig lidt flere refleksioner end gennemsnittet, over hvordan EU kunne og burde fungere.

Det er meget typisk, at de fleste erklærer sig enig i min kritik af det manglende demokrati i EU, men accepterer tingenes tilstand med en apati, der er skræmmende at se hos folkevalgte politikere. Eller også det modsatte. De kaster sig ind i et lidenskabeligt forsvar for en Lissabon-traktat, som de har erkendt juridisk er noget makværk.

Jeg har i det følgende samlet nogle historier fra delegationsrejser, jeg har været på med EU. De taler deres eget tydelige sprog om en magt, der ønsker at definere sig selv ved at hævde sig selv. En magt der ikke kun internt, men også eksternt har det meget svært ved at acceptere, at der er afvigende synspunkter. En magt der måske er så klemmt ved konsensusmageriet og derfor er i så stor indre splid med sig selv, at det så

meget desto mere er nødt til at optræde udadtil som en ubrydelig enhed. Så meget desto mere er jeg uden tvivl en byld i røven på mine rejsefæller.

PRAG 1. SÅ GÅR DEN VILDE JAGT!

Jeg har været på delegationsrejse med EU-Parlamentets forfatningsudvalg. Turen gik til Prag, hvor formålet var at aflægge et officielt besøg hos landet, der overtager formandskabet for EU efter nytår. Jeg troede i min naivitet, at der var tale om en slags høflighedsvisit. Men nej! Der tog jeg grueligt fejl. Den underliggende dagsorden hos mine medrejsende viste sig at være, at man skulle true/skræmme/nedgøre Tjekkiet til at ratificere Lissabon-traktaten inden de overtager formandskabet.

Nu troede jeg også, at man overholder visse regler for høflig optræden, når man rejser ud som repræsentant for EU. Jeg troede ganske sikkert, at man så sig selv som en slags diplomatiske udsendinge og dermed lagde visse bånd på sig selv. Jeg troede så meget, men jeg blev klogere.

Vi skulle mødes med Parlamentet, Senatet og udenrigsministeren i nævnte rækkefølge. Dagen skulle afsluttes med en offentlig debat på Universitetet i Prag.

Under mødet med repræsentanter fra det tjekkiske parlament lagde en engelsk liberal fra vores delegation ud med at sige, at han ikke mente Tjekkiet kunne overtage formandskabet, hvis ikke de forinden havde ratificeret traktaten.

Situationen er den, at der er anlagt en sag ved den tjekkiske forfatningsdomstol, fordi man mener, at Lissabon-traktaten er i strid med den tjekkiske forfatning. Så længe denne sag verserer,

kan hverken Parlament eller Senat naturligvis ratificere den.

Hvorom alting er: Det er ganske groft, at et medlem af EU-Parlamentet mener sig berettiget til at påtale en legitim demokratisk proces som et problem og samtidig gå ind og anfægte det grundlæggende princip om, at alle lande i EU er lige. Hvad bilder han sig ind?

Ikke nok med at han for mig at se bryder alle regler om gæstevenskab, han holdt sig heller ikke for god til lige en passant at bemærke, at han synes, at deres Præsident Klaus var noget nær imbecil, fordi han støttede retssagen og som udgangspunkt har erklæret sig som modstander af, at Tjekkiet afgiver den suverænitet, som Lissabon-traktaten fordrer.

I en pause spurgte jeg en anden kollega, om han virkelig mente, at udvalget havde mandat til at udtale sig sådan, og sagde, at jeg som oppositionens repræsentant var mere velopdragen og virkelig overvejede, hvad jeg kunne tillade mig at sige, når jeg repræsenterede EU. Lidt selvretfærdigt af mig, ja, men jeg var virkelig forarget. Han gav mig ret, og så blev den lukket.

Nu gik det så hverken værre eller bedre, end at vi dernæst skulle møde Senatet. Senatet har hele tiden været det mest kritiske kammer i forhold til traktaten.

Forestil dig scenariet: Vi bliver bænket til officiel frokost i Riddersalen, man indleder med høflighedsfraser, udveksler gaver, og så begynder EU delegationens utidige masseren ellers. Denne gang havde man dog gjort regning uden vært. Værten, formanden for senatets europaudvalg og formanden for senatets udenrigsudvalg, forsvarede sig tappert.

Jeg fik ordet og tænkte, at nu måtte syv og fem være lige og holdt et langt indlæg, hvor jeg gik ind i de seks punkter, som sagsanlægget handler om og hæftede mig ved de punkter, som lige præcis burde være til debat alle steder: Hvor ender balancen m.h.t. demokratisk underskud? Parlamentet får større indflydelse i EU, men samtidig overføres der mere magt til EU fra de nationale parlamenter.

Hvad sker der indenfor det retspolitiske område, når vi giver EU lov til at lovgive der?

Hvilken betydning får det for fortolkningen af EU-statsborgerskabet, at Charteret for grundlæggende rettigheder får retslig gyldighed med traktaten?

Jeg sagde, at dette var meget rimelige spørgsmål at rejse og at de ikke skulle finde sig i at blive trynet på den måde, men at jeg synes, de skulle være stolte af at have så selvbevidst et demokrati.

Dette afstedkom et ubændigt raseri fra den tyske konservative Elmar Brok. Ikke nok med at han ikke kunne lade være med at komme med tilråb, mens jeg talte, nej, han fulgte efter mig råbende skældsord, da vi bagefter skulle have en rundvisning på slottet. Jeg sagde høfligt, men bestemt, at han var langt over strengen og burde beherske sig. Samtidig havde jeg en journalist i røret, der gerne ville tale med mig om det, der var ugens store sejr indenfor grundvandsbeskyttelse. Se det for jer: En prustende, svedende, råbende tysker, der forfølger en snart højgravid kvinde rundt på senatets område i Prag under et officielt besøg. Det var så pinligt! Ja, ikke for mig, men for det EU, der lige ville belære Tjekkiet om, at de ikke havde styrke eller værdighed til at overtage formandskabet. Ja, nogen sagde sågar, at det var bedst, om de på forhånd afgav det til Frankrig. De truede endda med, at det lige præcis

var denne opsætsighed fra et lille land, der kunne føre til, at man afskaffede det roterende formandskab og lavede et permanent præsidium bestående af de seks store lande. Tror, det var en tysker, der sagde det.

OK, én ting er det pinlige moment, som jo også kalder på latteren. Til sidst gik jeg ind i et rum og

bad indtrængende Brok om ikke at gå efter mig, og han stoppede. Hans hjerte kunne nok ikke tage mere. Men en anden ting er den politiske alvor, der ligger i det. Vi er ved at vedtage en traktat, der via det dobbelte flertal i Ministerrådet giver de store EU lande mere magt. Vi er ved at indføre en traktat, der fratager alle lande retten til at have en kommissær. Når vi bekymrer os om dette som et af de små lande, får vi at vide, at det skal vi skam ikke. Vi får at vide, at EU bygger på princippet om, at alle er lige, og det vil blive et ligeligt og roterende og retfærdigt samarbejde, vi vil få i fremtiden.

Men når EU så på denne måde så tydeligt viser sin skyggeside: Et lille land kan man tryne, true og fornærme uden omkostninger. Gad vide, om vores stats- og udenrigsminister har siddet som bovlamme får i sin tid, da de skulle meddele, at vi desværre ikke kunne ratificere Maastricht-traktaten, fordi lidt for mange havde stemt nej. Gad vide, om der er en lærebog for topministre, der hedder: Lad for Guds skyld være med at tro, du er noget i EU! Det bliver bare så pinligt, når de kommer og fortæller dig, at det kan godt være, dit latterlige lille folk har talt ved en afstemning, men det er vi ligeglade med. For vi er EU!

PRAG 2. FRA ASKEN TIL ILDEN

Dagen begyndte med et møde med Dalai Lama. Han var inviteret til at tale i plenarsalen. Forud skulle han mødes med alle gruppeformændene og jeg undlod ikke at benytte lejligheden til at hilse på så stor en berømt.

Alle havde lejlighed til at stille spørgsmål til ham eller give en kort kommentar til situationen mellem Kina og Tibet. Jeg overlod vores gruppes

taletid til min medformand, der specifikt ønskede at høre, hvordan Dalai Lama så på Storbritanniens kursskifte i forhold til Tibet.

Dalai Lama var forbavsende lidt politisk. Han talte om indre ro og behovet for flere kvinder i politik. Fordi kvinder ifølge ham tænkte mere helhedsorienteret og havde et større omsorgs-gen. Han er meget karismatisk på en underspillet måde. Charmerende uden store armbevægelser.

Dog havde han to meget skarpe og interessante politiske pointer: Den ene var, at han ikke ønskede et selvstændigt Tibet. Han anerkender at være en del af den kinesiske republik, men ønsker mindretalsrettigheder for det tibetanske folk. Dernæst sagde han, at en løsning på det tibetanske problem ville betyde en løsning på 100 andre problemer i Kina. Meget klogt og meget diplomatisk sagt. Han gav i øvrigt udtryk for en klippefast tro på at en løsning kun kunne nås ad fredelig vej.

Til slut takkede han den gruppe af sympatisører, der for at vise ham respekt havde fastet det sidste døgn før hans ankomst. Men indrømmede, at hans faste altså først var begyndt nu til morgen, efter han havde spist morgenmad, for det var et måltid han dårligt kunne undvære. En forbilledlig pragmatisk tilgang til religiøs askese!

Efter dernæst at have hørt Dalai Lama tale i plenarsalen drog jeg af sted til Prag. Et officielt besøg med de andre gruppeformænd fra Parlamentet i anledning af, at Tjekkiet overtager formandskabet for EU ved årsskiftet.

Sceneskiftet var markant. Fra pragmatisk askese til pomp og pragt. Vi fløj med et specielt chartret fly og landede derfor i en særlig del af lufthavnen. Vi blev modtaget med fuldt militær honnør, rød

løber og eskorte, der fulgte os under hele besøget. Efter at have checket ind på hotellet var første programpunkt et møde med den tjekkiske regering efterfulgt af officiel middag.

Under sådan nogle møder er der en helt fastlagt gang. Man bliver typisk bænket ved to langsider. På den ene side den tjekkiske regering. På den anden side gruppeformændene fra Parlamentet. I midten sidder den mest betydningsfulde og på siderne fordeles man så efter portefølje og gruppestørrelse. Premierminister Topolánek sidder altså i midten overfor Pöttering, der er formand for Parlamentet. Hver side giver så ordet til medlemmerne af deres delegation efter tur. Om denne del af besøget er der ikke så meget at berette andet, end at Pöttering følte sig kaldet til at kommentere mit indlæg som det eneste. Jeg gav udtryk for stor sympati for den tjekkiske præsident, Vaclav Klaus, der vel at mærke ikke var til stede her, men deler partimedlemskab med premierministeren og indtil nu har stridt med ham om deres partis holdning til Lissabon-traktaten. Jeg sagde i øvrigt, at jeg med stor interesse havde fulgt debatten om Lissabon-traktaten i Tjekkiet og mente, at den var forbilledlig. Den har handlet om demokrati. Hvad sker der, når man overlader så mange flere kompetenceområder til et EU, hvor der ikke er styr på den parlamentariske kontrol o.s.v. En helt igennem lodig og sund debat om fremtiden for EU, som burde være taget i ethvert EU land. Selvfølgelig var det provokerende at rose præsident Klaus, når jeg nu godt ved, at han og Topolánek er modstandere, men at det skulle give anledning til, at Pöttering måtte tage afstand fra mig og sige, at jeg absolut ikke udtrykte flertallets holdning, virker ude af proportioner. Han tog som konservativ ikke

afstand fra hverken kommunisten, socialisten eller socialdemokraten, der talte før mig.

Nå, men pyt med det. Jeg blev den erfaring rigere og indledte siden hver en tale under besøget med at sige: Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at jeg tilhører den opposition i EU, der er tilhænger af et forpligtende europæisk samarbejde, men som ikke finder, Lissabon-traktaten er god nok. Så behøver Pöttering ikke undsige mig, efter jeg har talt.

Næste dag bød på et sandt drama. Efter en rundvisning i kirken på slotsområdet blev vi budt indenfor hos præsidenten. Der er mange fantastiske palæer og slotte i Prag, men dette er slottet! Slottet der ligger majestetisk hævet over by og flod. Slottet der er smukt, men også for mig rummer et element af noget skræmmende, fordi jeg altid har associeret det til at være Slottet hos Kafka.

Men i dag var der intet skræmmende. Vejret var klart, udsigten fra salene, hvor præsidenten modtager officielle gæster, fantastisk. Efter en kort fotosession, blev vi nok engang budt at sidde ned efter rang og orden og tildelt ordet efter tur.

Vaclav Klaus, der jo er kendt for at være modstander af Lissabon-traktaten, indledte med at give udtryk for, at uanset hvad hans holdninger på dette punkt måtte være, ville han gøre alt, for at det tjekkiske formandskab skulle forløbe godt. Der cirkulerer en fuld udskrift af mødet i pressen, så jeg behøver næppe at gengive alenlange citater.

Dagens store drama begyndte, da formanden for den grønne gruppe i Parlamentet, Daniel Cohn Bendit, fik ordet. Han slog den uforskammede tone an ved at overrække Klaus et EU-flag som en kommentar til, at han ikke vil have EU-flaget på præsidentpalæets top. Dernæst angreb han Klaus

for hans kritiske synspunkter i forhold til Lissabon-traktaten. Han ville gerne kende hans forbindelse til Declan Ganley, der har stået i spidsen for det irske nej. Nu tiltaler det nyliberale Libertas, som Ganley er leder for, heller ikke mig. Jeg bryder mig ikke om, at pengestærke på den måde køber sig ind i politik uden at ville redegøre for, hvorfra de kommer. Men hvorefter alting er: Præsident Klaus har ret til at mødes med hvem, han vil, når han besøger Irland. Og han skal da slet ikke stå til regnskab for, at han ønsker at mødes med oppositionen i et land, han gæster. Tvært imod udmærker han sig ved at være en sand demokrat, der ønsker at kende begge sider af en sag.

Cohn Bendit var grov i tonen, og Klaus bad Pöttering om at kalde til orden. Dette nægtede Pöttering at gøre. Ifølge ham havde et medlem af hans delegation ret til at sige, hvad han ville, uden at han skulle blande sig. Sådan lød det måske ikke helt aftenen forinden, da jeg talte. Men det er vi jo blevet enige om at sige pyt til!

Samtalen udviklede sig til et regulært mundhuggeri. Brian Crowley fra Irland faldt ind og sagde, at han mente, at Klaus' møde med oppositionen var udtryk for en fornærmelse mod det irske folk. Hvortil Klaus klogt replicerede, at for ham at se, bestod den eneste fornærmelse mod det irske folk i, at man ikke respekterede deres nej til traktaten.

Endvidere gav han udtryk for, at han aldrig var blevet fornærmet på en sådan måde i sit eget hus. Tonen i debatten bragte erindringer frem fra en førdemokratisk tidsalder. Og han følte sig ligeledes kaldet til at minde om, at det var ham, der i sin tid havde sat sig i spidsen for tjekkisk optagelse i EU. Han var på ingen måde modstander af EU, han mente

bare ikke, at Lissabon-traktaten var god nok. Den ville mindske demokratiet i EU, ikke styrke det.

Det kan ikke være nogen overraskelse, at jeg var den eneste, der støttede Klaus. Jeg roste ham for han politiske mod og sagde nok engang, at den debat, der blev ført om traktaten i Tjekkiet, var den man burde have ført i alle europæiske lande. Mødet sluttede i en højst anspændt atmosfære og skulle da også vise sig at få et efterspil.

Cohn Bendit viste sig at have forberedt et fremstød for sig selv i pressen. Han gengav diskussionen på en måde, som ikke var helt i overensstemmelse med sandheden. Derfor følte Klaus sig foranlediget til at udsende en fuld udskrift af mødereferatet til pressen. Noget man normalt ikke gør fra den slags møder. Men dette har forårsaget furore i ikke bare den tjekkiske presse, men har, så vidt jeg kan bedømme, også skabt en del opmærksomhed i den franske, polske og tyske presse. I hvert fald hvis jeg skal bedømme ud fra mængden af sympatimails, jeg har modtaget fra de pågældende lande.

Hvad er læren så af dette? Jo, at man kan tillade sig at være uenig om alt i EU undtagen traktater. Man må gerne diskutere atomkraft, arbejdsmarked, miljø og sundhed. Være for eller imod liberal markedsøkonomi, men man må ikke have forskellige opfattelser af, hvordan fremtiden skal tegne sig for Europa. Denne erkendelse af, hvordan magten forvaltes, skulle vise sig at være det, der fik mit blod til at fryse ved mødet på Slottet i Prag. Det var ikke de sollyse sale hos præsident Klaus, men den isnende tone af hovmod og magtarrogance. Det var her, forbindelsen til Kafkas slot lå.

Denne historie har ikke bare skabt stor debat i den europæiske presse. Den har også affødt noget, som kunne ses som et udtryk for en vis bondeanger i formandskonferencen. Ikke forstået således, at nogen har udtrykt ønske om at undskylde. Man har haft meget travlt med at retfærdiggøre sin opførsel. Jeg har siddet til nogle møder med den dér følelse af, at når nogen så indædt hævder at være uskyldig, så er der nok netop noget om snakken. Man er blevet ved med at vende tilbage til episoden, og jeg har fået talrige henvendelser med spørgsmål, om det nu var præsident Klaus eller Cohn Bendit, der talte sandt.

På det første møde umiddelbart efter episoden var der sågar nogen, der ønskede at sende præsident Klaus en officiel påtale for at have offentliggjort en udskrift af samtalen på mødet. Der var en afstemning om et brev, der skulle sendes til ham, hvor EU-Parlamentet løftede pegefingern og belærte præsidenten om god tone ved officielle statsbesøg. Jeg stemte som den eneste imod og indgav den mindretalsudtalelse til referatet, at det jo var Cohn Bendit, der var begyndt. Han havde strøget den første tændstik til det bål, man nu havde antændt. Det var ham, der ikke bare opførte sig uhyre uforskammet, men desuden på forhånd havde varskoet pressen om, at han ville være det.

NOGLE (LANDE) ER MERE END ANDRE

Der er ingen, der tør være uforskammet, når man møder den franske præsident. Der er ingen, der ville have turdet problematisere noget som helst vedrørende franske indenrigspolitiske forhold, som man f.eks. gjorde det med retssagen ved Tjekkiets forfatningsdomstol. Den følgende fortælling er et snapshot fra et møde, hvor man uden blusel omtalte Irland som et problem, der skulle findes en løsning

på. Man omtalte vælgerne, der havde stemt nej, som et problem. Man talte ikke om, at vælgerne i Frankrig havde stemt nej til forfatningen godt et år forinden. Det var der ingen grund til at tale om, for det lille problem havde man jo klaret ved at redigere lidt i forfatningen for så at fremlægge et nyt dokument under navnet Lissabon-traktaten, der godt nok vil få nøjagtigt samme betydning.

Med Lissabon-traktaten får EU ret til at lovgive på stort set alle områder med flertalsafgørelser. Det betyder reelt, at der vil være meget få områder tilbage, hvor de enkelte lande suverænt bestemmer. Det udenrigspolitiske og forsvarspolitiske samarbejde i EU er det mest væsentlige område, hvor alle lande stadig skal være enige, for at EU kan træffe en beslutning.

På dette møde i præsidentpalæet talte parlamentets gruppeformænd lige ud med Frankrigs præsident om, hvordan man skulle overkomme problemet de irske borgere. Dette endda, mens gruppeformanden for Nationernes Europa, der er irer, var til stede. Når et stort land sidder for bordenden, er det altså fuldstændigt legitimt at underkende et lille lands vælgere. EU's formandskab underkender Irland og håner Tjekkiet's senat og præsident.

ÆBLEGRØD OG ULDNE UNDERBUKSER

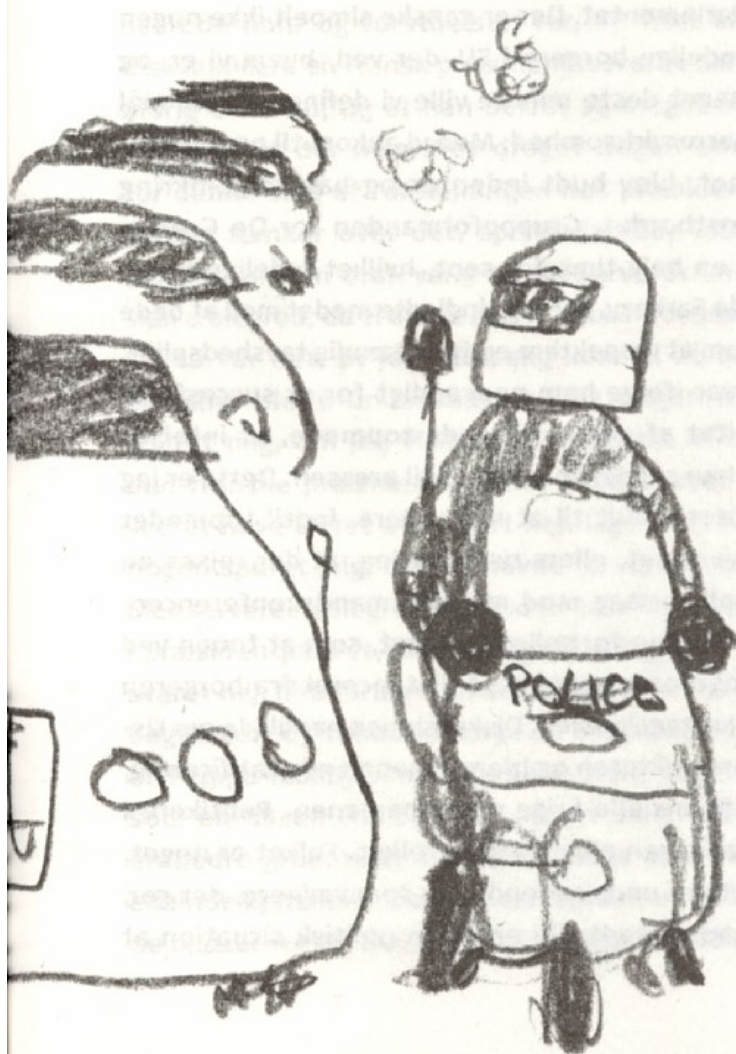
Jeg er opdraget under Schlüter og oliekrise og har derfor lært, at når man fryser, skal man tage en undertrøje på. Min farmor er naturligt nok opdraget i første halvdel af forrige århundrede, og af hende har jeg annammet følgende lære. Ingen kvinde bør gå gennem livet uden et par uldne overtræksbukser. Hun lærte mig også tidligt at lægge toiletpapir på sædet, hvis der var beskidt på offentlige toiletter - længe før automaterne med toiletcoversheats

var opfundet. Alt i alt drog hun stor omsorg for sit barnebarn, og de første uldne har hun i sin tid foræret mig, fordi jeg som barn døjede frygteligt med blærebetændelse. Denne morgen, der får mig til at mindes min farmor, om hvem jeg har mange andre gode minder end toiletpapir og uldne overtræksbukser, skulle jeg gøre mig klar til at møde Præsident Sarkozy i Præsidentpalæet

BIENVENUE

i Paris. Nu er det ikke noget, jeg sådan har prøvet før, og da jeg ved, at jeg altid i den slags sammenhænge gør mig meget upopulær grundet mine politiske holdninger, tænkte jeg, at jeg hellere måtte sørge for i det mindste at se ordentlig ud i tøjet. Så valget faldt på en kjole, der udmærker sig æstetisk, men som absolut ikke besidder nogen kvaliteter, hvad varme angår. Der var en bidende kold morgen, og vejrudsigten sagde sne i Paris, så jeg besluttede mig for at hive farmors uldne frem af skuffen og drog af sted til officielt møde med Præsidenten for Frankrig og EU i min egenskab

af gruppeformand i EU-Parlamentet. Ankomsten til Paris bød på en opvisning i, hvordan man ikke skaber samhørighed mellem politikere og borgere. Det er vel udtryk for almindelig høflighed, at man henter sine gæster på stationen, men udrykning, brud på alle færdselsregler og kortegekørsel med en hastighed, der er alt for høj for mine nerver, må siges at ligge udenfor almindelig høflighed. Det er måske ment som et udtryk for gæstfrihed, men virker unægteligt noget bizart. I særdeleshed fordi der ikke kan siges at være nogen som helst sikkerhedsrisiko rettet mod gruppeformændene i EU-Parlamentet. Der er ganske simpelt ikke nogen almindelige borgere i EU, der ved, hvem vi er, og så meget desto mindre ville vi defineres som mål for terrorvirksomhed. Men vi ankom til præsidentpalæet, blev budt indenfor og bænket omkring frokostbordet. Gruppeformanden for De Grønne kom en halv time for sent, hvilket tydeligvis ikke huede Sarkozy. Sarkozy indledte mødet med at bede alle om at respektere en fuldstændig tavshedspligt. Det var ifølge ham nødvendigt for et succesfuldt resultat af det kommende topmøde, at intet af det, han sagde, kom videre til pressen. Dette er jeg desværre nødt til at respektere, indtil topmødet er overstået, ellers risikerer jeg, at der rejses en disciplinær sag mod mig i formandskonferencen. Men jeg kan fortælle så meget, som at tonen ved frokostbordet var ligeså distanceret fra borgeren som kortegekørslen. Diskussionen handlede om Lisabon-traktaten og Irlands manglende ratificering, den finansielle krise og klimaplanen. Politikere i EU har ingen alliance med folket. Folket er noget, man taler undskyldende om som vælgere, der gør, at man er nødt til i en given politisk situation at

udvise et vist hensyn og derfor ikke helt kan levere de politiske resultater, ens kollegaer forventer. Dette frokostmøde var ingen undtagelse. Sarkozy er dygtig, det må jeg medgive. Han har vist stor handlekraft under den finansielle krise, og han står meget fast på, at EU skal have vedtaget en ambitiøs klimaplan. Tydeligvis opfattes USA som en dynamisk og farlig konkurrent til EU efter valget af Obama til præsident. Nå, frokosten skred fremad, rødvinen havde prop, hvilket jeg som en joke fortalte til en af mine franske kollegaer i gruppen efter at være kommet tilbage til Bruxelles. Til det svarede han, og forståelsen var, at intet kunne diskvalificere en fransk præsident mere, at Sarkozy aldrig drak vin, og at han derfor så meget måtte beklage, at der ikke blev draget nogen omsorg for denne side af forplejningen hos præsidenten. Nu jeg tænker over det, spiste Sarkozy intet af frokosten. Han drak vand og fik serveret en stor skål æblegrød, da vi andre spiste chokoladedessert. Og så var det, at jeg pludselig kom til at tænke på mine uldne underbukser. Hvis nogen havde spurgt mig, om jeg ville have forventet at møde den franske præsident i uldne underbukser, ville svaret have været et afgjort nej. Ligeledes havde nogen spurgt mig, om jeg havde forventet, at der blev serveret æblegrød og vand til en officiel frokost i præsidentpalæet, ville jeg ligeså kategorisk have svaret nej. Min farmor havde sagt ja selvfølgelig til begge dele og tilbudt at koge en ordentlig portion af Filippa-æbler, som jeg kunne have taget med som en hilsen fra Danmark. Intet æble bliver til en bedre grød, men desværre findes æblet ikke i almindelig handel. Det er ikke så pænt et æble, og de blæser for let ned, så det kan ikke betale sig at

dyrke det kommercielt. Sådan er det så tit - det, der virkelig er noget værd, kan ikke betale sig. Men når alt kommer til alt, er vi bare mennesker i uldne underbukser med æblegrød på tallerkenen.

EU'S IMAGE - HUMANISTISK UDENRIGSPOLITIK ELLER OPRUSTNING

Som en krølle på dette afsnit om hvordan EU optræder udadtil, er det noget af et kuriosum, at vi på flere møder i formandskonferencen har debatteret medlemmernes sikkerhed, når de rejser i udlandet. Der findes et væld af delegationer, der rejser til langt mere eksotiske rejsemål end Prag og Paris. Der er jo et stærkt ønske om, at EU må blive en egentlig politisk og økonomisk stormagt med en selvstændig udenrigspolitik. Derfor har Parlamentet en lang række af delegationer, der skal have kontakt til lande verden over. Nogenlunde som det efter krigen var på mode, at enhver mellemstor provinsby med respekt for sig selv skulle have venskabsbyer. Der har imidlertid været en episode, hvor der opstod en potentielt farefuld situation for en EU-delegation i Indien. Nu kunne den logiske konsekvens være, at EU-Parlamentet skal lade være med at tage af sted, hvis man er i tvivl om sikkerheden. Når Parlamentet rejser, er det jo ikke bare en eller to, der tager af sted. Nej, man har tolke til alle sprog og en hale af embedsmænd efter sig.

I stedet har dette givet anledning til, at man drøfter, at det ville være godt, om Parlamentet havde sin egen sikkerhedsenhed. Lur mig, om ikke Pöttering godt kunne tænke sig noget, der mindede om en personlig livvagt. Hvis Lissabon-traktaten gennemføres, får EU en egentlig udenrigsminister med egen diplomatisk tjeneste. EU skal optræde med en selvstændig udenrigspolitik og en egentlig EU-hær. Fortalerne

for en selvstændig udenrigspolitisk enhed i EU og en EU-hær knyttet dertil ser det som et spørgsmål om, at EU skal føre en humanistisk udenrigspolitik, der skal være et modstykke til USA. I EU-traktaten står der, at landene forpligter sig til stadigt at forbedre sin militære kapacitet. Det får fortalere for den fælles udenrigspolitik nærmest til at lyde, som om det handler om, at soldaterne skal have støvler med Goretexmembran i stedet for de noget forældede modeller af fedtlæder. Men der står altså ikke noget om støvler. Der står, at man i princippet forpligter sig på en traktat, der indfører evig oprustning.

Hvad er mere nærliggende, end at Parlamentet også vil blande sig på denne scene? For mig bliver det dog en gåde, hvordan man kan få sig til at sige, at EU bliver en god supermagt, fordi man udstyrer den med udenrigsminister og militær. Jeg har svært ved at se andet, end at EU vil opføre sig præcis ligeså selvhøjtideligt og magtfuldkomment, som jeg har oplevet det på disse rejser. EU kommer til at gøre det, enhver økonomisk supermagt gør - beskytte sine egne økonomiske interesser. Det gør den allerede ved en yderst protektionistisk handelspolitik.

OM TOLERANCE

Vi har set lidt på, hvordan EU optræder udadtil. Jeg vil nu lade læserne få et indblik i, hvordan arbejdsformen er indadtil.

LEJRSKOLE OG LUDERE

Og så kom vi til en af de tunge sager. Øh, nåh nej ikke helt måske. Som alle møder blev dette møde i formandskonferencen indledt med et spørgsmål fra mødelederen, om der var noget til dagsordenen. Det var der. En af mine kollegaer var blevet forfær-

deligt fortørnet over noget, en anden kollega havde sagt. Denne kvindelige kollega fra den liberale gruppe havde både på skrift og i TV tilladt sig at kalde Parlamentets samlinger i Strasbourg for en lejrskole. Vi gik på arbejde, stemte, vidste måske hvad vi stemte, vidste det måske ikke. Det var frækt, men var ikke det, min konservative kollega var mest oprørt over. Nej, det, der virkelig gjorde

ham vred og gav anledning til, at han mente, der burde rejses en disciplinærsag mod den pågældende kvindelige kollega, var, at hun havde sagt, at der var særligt mange prostituerede i Strasbourg. Ja, hun havde nok nærmest sagt, at der foregik noget utugtigt. Ja, hun mente vist at adskillige af hendes kollegaer bedrev hor. Jeg kender ikke hendes præcise formuleringer.

Anledningen til hendes udtalelser har utvivlsomt været den underskriftindsamling, den danske parlamentariker Karin Riis-Jørgensen har iværksat for at få EU-Parlamentet til officielt at tage afstand fra at bruge hoteller på officielle delegationsrejser, hvor man som en del af servicepakken tilbyder at assistere gæsterne, hvis de ønsker at købe ydelser indenfor verdens ældste erhverv. Jeg har naturligvis skrevet under. Vil gerne støtte min kollega i denne sag og vil på ingen måde fremstå som en, der billiger prostitution ved ikke at skrive under. Men jeg har også til pressen udtalt, at jeg aldrig har været ude for at være blevet tilbudt den slags ydelser eller har set, at andre er blevet det. Jo selvfølgelig har jeg set det, men ikke i arbejdsmæssige sammenhænge.

Nå, men alle kastede sig ind i debatten. En ville, at Parlamentet skulle lave en resolution mod at dets medlemmer gik til prostituerede. Samme ville vide, at det var et skandinavisk initiativ. Det var vist noget med, at porno var forbudt i Skandinavien, og initiativet gik vist på at få gjort det ulovligt at vise porno på hoteller i EU. Jeg kunne korrigere og fortælle, at pornoen havde været fri i Danmark længe før andre steder, og at prostitution også var lovligt, så længe man betalte skat, men at alfonseri og rufferi er ulovligt.

Jeg kunne ikke lade være med at grine og sige, at jeg var så heldig at have en mand, der altid forsyner mig med nye romaner, så jeg får ingen anledning til at gå på natklub, da der altid er en spændende bog, der venter.

Er der så noget alvor i det her overhovedet? Ja, det er alvorligt, at en sag der bør tages oppe fra og ned kom til at fylde en halv time på et møde i Parlamentets mest magtfulde organ, fordi nogen føler

sig stødt på manchetterne over, hvad de kaldte for ærekrænkende adfærd. Er man ikke ligeglad med, at nogen siger, at nogen betjener sig af prostituerede, hvis man selv har en ren samvittighed?

Det er ligeledes alvorligt, at man mener, der kan rejses disciplinære sager mod medlemmer af Parlamentet, der udtaler sig kritisk om det. Hvis det er tilfældet, ved jeg aldrig, hvornår det kan ske, at der bliver rejst en sag mod mig.

Jeg synes naturligvis, at det er dybt sørgeligt, at der er kvinder, der ser sig nødsaget til at ernære sig ved prostitution. Jeg tror ikke på myten om den lykkelige luder. Men vi kan altså ikke løfte dynerne hos hinanden. Man ser det for sig...

Mest af alt. Selvhøjtideligheden iblandt mine kollegaer synes til tider grænseløs.

Denne debat fik et efterspil, der viser, at mange åbenbart ikke tør trække på skuldrene af selvhøjtideligheden. Min kvindelige kollega, der havde kaldt samlingerne i Strasbourg for en lejrskole, følte et behov for at retfærdiggøre sig. Jeg vil gætte på, at hun har været indkaldt til en samtale hos den liberale gruppeformand fra England, der ellers er en yderst sympatisk mand. Men samtalen må jo have haft en natur, der har gjort, at hun har fundet det nødvendigt at forsvare sig. I hvert fald rundsendte hun et brev til alle gruppeformændene, hvori hun redegjorde for sine motiver. Da jeg intet ønske har om at udstille denne kollega, vælger jeg ikke at citere hende her.

SPØG OG SKÆMT?

NEJ DEN ER DESVÆRRE GOD NOK

Nu kunne man sige, at denne historie hører hjemme i afdelingen for politisk spøg og skæmt. Jeg har taget

den med, fordi den udstiller selvhøjtideligheden, og fordi den lægger et udmærket fundament for min fortælling om, hvor lidt tolerance jeg møder som opposition i EU-Parlamentet. Ikke nok med at man har bygget EU over en læst, der hedder konsensus, der står i modsætning til det politiske demokrati, vi kender fra vores nationale parlamenter, men når det kommer til den institutionelle udvikling af EU, har man skabt det, der ifølge Alf Ross er et nominelt demokrati (Se side 20-22). Vi har demokrati af navn i EU, men det udøves i så overvejende grad af repræsentanterne, at det er svært at se den reelle mulighed for at øve indflydelse.

Jeg har forsøgt at beskrive, hvordan man, med den måde man har skruet EU sammen, har skabt nogle meget dårlige betingelser for det politiske demokrati. Jeg har også fortalt om, hvordan man ikke tolererer, at der er lande, der ikke bifalder den nye EU-trakat. Vi er i et system, der meget dårligt tåler opposition af nogen slags. Konsensus er i den grad blevet en vane, at man har glemt, hvad der hører til, hvis man vil have et levende politisk demokrati.

Den følgende historie illustrerer, hvordan holdningen til en oppositionspolitik som mig nærmest er at betegne som hadsk.

HAPPY SLAPPING

Jeg er ked af at sige det, men Parlamentets formand er verdens værste mødeleder. Han leder møderne i formandskonferencen, og han er fuldstændig ude af stand til at holde tiden eller disponere et møde således, at man når igennem dagsordenen. Nu er det selvfølgelig ualmindeligt frækt at sige, at Parlamentets formand er en dårlig mødeleder, men jeg mener dog ikke, at det er så slemt, som

hvis jeg påstod, at han bevidst trak tiden ud ved de mindre væsentlige punkter for at undgå debat ved de mere kontroversielle sager. Hvis jeg sagde det, ville jeg jo påstå, at han manipulerede, og så fræk er jeg alligevel ikke.

Mødernes forløb er næsten altid således, at vi bruger stort set al tiden på de første 4 punkter på en dagsorden, der sagtens kan indeholde 15-20 punkter. Nogle af dem er selvfølgelig orienteringspunkter eller sager, hvor man på forhånd har klaret af på embedsmandsniveau, at der ikke er nogen uenighed.

Men punkt fire er punktet, under hvilket formanden orienterer. Han fortæller om møder, han har deltaget i. Middage han har spist med dronninger o.s.v. Punktet tager gerne mindst 45 minutter af den samlede mødetid, som er på to timer.

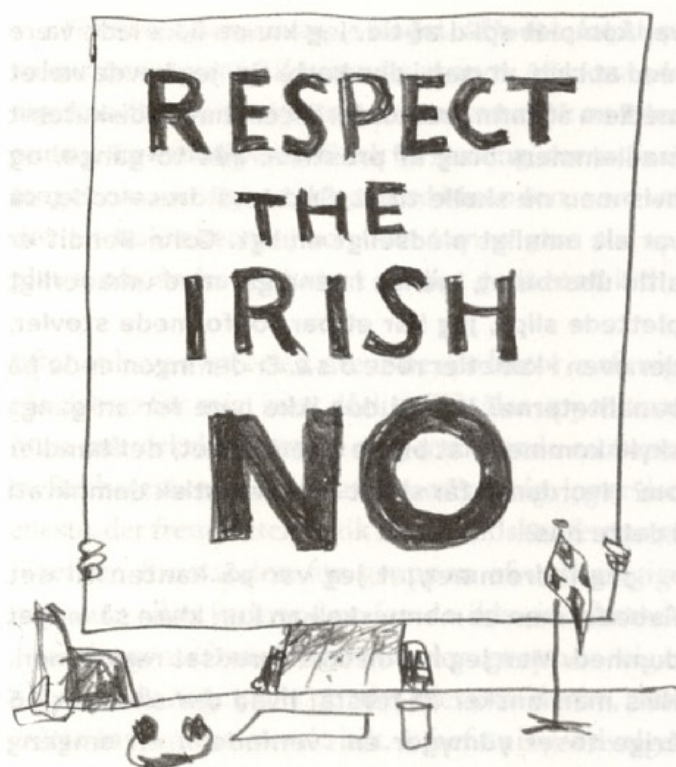
Det er også under dette punkt, at de andre gruppeformænd har for vane at rejse sager, der vedrører arbejdsformen i Parlamentet. Stort og småt. Punkt fire er 45 minutters blandede bolscher.

Denne dag var ingen undtagelse. Cohn Bendit følte sig foranlediget til at rejse en meget vigtig sag. Dagen forinden havde Parlamentet uddelt den såkaldte Sakharovpris for åndsfrihed til en kinesisk systemkritiker, der sidder i fængsel af politiske årsager. Systemkritikeren må ikke få at vide, at han har fået prisen, det har de kinesiske myndigheder forbudt. Dette havde fået nogen til under pressekonferencen at sidde med nogle skilte, der gjorde opmærksom på dette forhold i håb om, at pressekonferencen ville nå langt ud i Kina via webcast. Dette med at sidde med skilte må man i princippet ikke. Det er blevet forbudt, efter at vi i min gruppe har gjort det i forbindelse

med debatter, hvor man har bagatelliseret folkeafstemningsresultater og lignende. Vi havde f.eks. en aktion, hvor vi bar T-shirts og skilte med påskriften: Respect the Irish No. Nu er skiltene blevet forbudt, og parlamentsbetjentene skal tage dem fra os, hvis vi alligevel skulle formaste os til at sende et politisk budskab. Så nu nøjes vi med T-shirts ved sådanne lejligheder. Endnu har ingen turdet give ordre til at trække tøjet af os.

Nå, denne gang var det altså nogen andre end os, der havde gjort noget forkert, men det fik lov at passere, da budskabet var godt. Dog ville Cohn Bendit gerne indskyde, at han savnede, at man havde afspillet EU's hymne under seancen. Nu vil den opmærksomme læser sikkert studse, for var hymnen og flaget ikke lige præcis det, man fjernede fra forfatningen, da man lavede den om til Lisabon-traktaten, fordi det var et udtrykkeligt ønske fra den hollandske regering. Og fordi man valgte at tolke borgernes nej således, at de var imod en overstatslig forfatning med nationale symboler. Den opmærksomme læser har helt ret, således var det. Men nu skal sådan et par små nej'er og et løfte til den hollandske regering jo ikke stoppe integrationsprocessen. Bedst som man havde fjernet flag og hymne fra traktaten, skrev forfatningsudvalget en betænkning, der indførte dem igen. Den blev vedtaget med stort flertal.

Ballet var åbnet til punktet blandede bolsjer. Alle var stort set enige i, at det var et godt og smukt indslag at tilføre den højtidelige ceremoni med uddelingen af Sakharovprisen. Ja, man blev næsten rørt ved tanken. Min liberale kollega følte dog, at han måtte sige, at det snart var på tide, at vi lavede nogle værdige regler for brugen af T-shirts

og sikkert også skilte i salen. Han var træt af, at de, der tog en T-shirt på, kom i fjernsynet, når han aldrig gjorde. Her var det ikke episoden fra den netop overståede pressekonference, han hentydede til, men mine gruppemedlemmer fra Storbritannien, med hvem han konkurrerer om pressens opmærksomhed.

Jeg skulle selvfølgelig have bidt mig i læben og holdt min kæft. Jeg sad nemlig og længtes mod et vigtigt punkt længere nede på dagsordenen, der handlede om, hvilke regler der skulle gælde for det kommende valg og den kommende parlamentsperiode. Er det Nice-trakaten eller Lissabon-traktaten? Tale er sølv, og tavshed er guld, siger nogen, men jeg kunne ikke lade være. Jeg kunne ikke lade være med at bede om ordet og sige, at jeg syntes denne debat

var komplet spild af tid. Jeg kunne ikke lade være med at sige, at man i den korte tid, jeg havde været medlem af formandskonferencen, havde diskuteret medlemmers brug af prostituerede to gange, og hvis man nu skulle til at diskutere dress-code, så var alt umuligt pludseligt muligt. Cohn Bendit er altid ubarberet, mange mænd går med umanerligt plettede slips, jeg har et par fodformede støvler, der oven i købet er røde o.s.v. Er der ingen ende på banaliteterne? Kan vi dog ikke bare for en gangs skyld komme til at bruge tiden på det, det handler om? Hvordan vi får skabt et pluralistisk demokrati i dette hus?

Jeg indrømmer, at jeg var på kanten til det flabede, men et menneske kan kun klare så meget dumhed. Men jeg havde ikke forudset reaktionen. Hvis man ønsker at forstå, hvad der sker når 15 årige tøser ydmyger en "veninde" i en omgang happy slapping, der rundsendes på mobilen, eller 16 årige knejte tæver en sagesløs familiefar ihjel, så kunne man have lavet en interessant sociologisk observation den dag. Alle mændene, både de ubarberede og dem med de plettede slips, kastede sig over mig. De to kvinder på mødet tav, men kom mig heller ikke til undsætning.

Jeg skulle bare vide, hvor forfærdelige nogle gruppefæller jeg havde. Førend jeg kunne kalde dem til orden, havde jeg ingen ret til at tale. Kalde til orden må her betyde at trække T-shirts'ne af dem. De var så trætte af at høre på mig. Pöttering anklagede mig for at have moral – der sad jeg altid og kom med moralske udsagn. Jeg har, så vidt jeg husker, aldrig sagt andet end det, man kan læse i denne bog. Men måske det er frygteligt moralistisk for en tysk kristendemokrat.

For hver gang en sagde noget, affødte det klap-salver. Scenen var fuldstændig absurd. Alle kastede sig vitterligt over mig. Den ene mere hadsk end den anden. Forestil dig en politisk forsamling, der taler så meget om værdighed, klappe ad hinanden, som var det en boksekamp, hvor man kunne give sin applaus, når én havde sat et særligt godt stød ind.

Efter at have rystet den ovenstående historie af mig, går det op for mig, hvor dårligt EU tåler opposition. Man må virkelig betragte mig som fjende nummer et. Ret beset burde de jo bare ignorere mig. Jeg er den eneste, der fremsætter kritik i formandskonferencen. Hverken formanden for gruppen af uafhængige nationer eller forkvinden for de ikke indskrevne - samlingen af medlemmer uden gruppe - siger nogensinde noget, selv om det ellers var derfra, man måtte forvente systemkritik. I forfatningsudvalget er jeg knap så alene, der er dog nogle flere, der deler mine synspunkter og tør stå ved dem.

EU I ARBEJDSTØJET

Vi har i det foregående set på EU's fremtræden udadtil og dets arbejdskultur indadtil. Begge dele tegner et billede af et system med en udpræget tendens til at lukke sig om sig selv.

Derfor popper spørgsmålet om åbenhed ofte op, når man diskuterer demokratisk underskud i EU. Jeg skal gerne indrømme, at det ofte bliver til en gang talgymnastik, hvor vi opregner antallet af arbejdsgrupper og lobbyister hér og dér. Jeg vil i det følgende prøve at forklare konkret, hvad det betyder, når der ikke er åbenhed i lovgivningsprocessen. Åbenhed er lig med offentlighedens mulighed for at have indsigt og de folkevalgtes mulighed for at udøve

den parlamentariske kontrol, som de er valgt til at udøve. Jeg har tidligere i bogen forsøgt at opstille de tre mest centrale institutioner i EU. Lad os prøve at se på dem enkeltvis og definere, om der er åbenhed i deres forvaltning af magten.

MINISTERRÅDET

Lad os begynde med Ministerrådet. Her gælder for Danmarks vedkommende, at ministeren skal stille til mandatgivning i Europaudvalget. For ministres embedsforvaltning i Danmark gælder desuden at Folketinget har spørgetid til ministrene. Folketingets fagudvalg kan også kalde en minister i samråd for at få en redegørelse for ministerens ageren indenfor et givent sagsområde.

Men konkret i forhold til EU skal ministeren modtage et forhandlingsmandat. Som udgangspunkt er møderne i Europaudvalget åbne, men alligevel ligger der to åbenlyse svagheder i denne struktur, selv om den er langt bedre, end hvad man har i mange andre lande. Når det er op til et udvalg at give mandat indenfor alle fagområder, kræves der, at der er en enorm viden om alle politikområder til stede i udvalget. Det er der ikke nødvendigvis. Man kan ikke forlange, at alle skal vide noget om alt.

Den anden del af det er, at ministeren kan bede om, at mødet bliver lukket for offentligheden, hvis udvalget ønsker en reel orientering. Jeg har hørt udenrigsministeren sige: I kender spillereglerne, hvis I vil have noget at vide, skal mødet lukkes. Det betyder, at man suspenderer offentlighedens mulighed for at følge med. Det betyder, at vi ikke kan holde vores minister ansvarlig, når han kommer hjem med et mindre heldigt forhandlingsresultat. Vi har ingen mulighed for at kontrollere ministerens handling.

Udvalget pålagde dig at gøre sådan og sådan, hvorfor kommer du så hjem med det resultat? Så kan ministeren svare: Desværre lod det sig ikke gøre, Frankrig havde den og den holdning, og jeg var i mindretal. Eller hvad han nu vil svare.

Generelt kan man sige, at der er sket meget store fremskridt m.h.t. åbenhed fra ministerrådsmøderne. Siden 2006 har det været muligt at følge møderne på nettet, men pressens dækning lader meget tilbage at ønske. Det ville gavne den demokratiske proces, hvis ministrene var nødt til at stå til ansvar i pressen. Det ville forhindre os i at føle, at nogen sidder og beslutter noget, som ikke er en del af den faktiske politiske virkelighed for den almindelige borger.

Selvfølgelig er der altid argumenter for at nogle forhandlinger bør være hemmelige. Det er også almindeligt at antage, at forhandlingerne flyttede fra forhandlingsbordet ud i korridorerne, da møderne blev åbnet for offentligheden. Men man bør i meget højere grad overveje, om graden af hemmeligholdelse står mål med det, man søger at hemmeligholde.

KOMMISSIONEN

Kommissionen er det sted, hvor der er størst hemmelighedskræmmeri. Ifølge organisationen ALTER EU, som er en ikke-politisk paneuropæisk organisation, der arbejder for at skabe åbenhed i EU, var der ved årsskiftet 2008 registreret godt 1000 arbejdsgrupper under Kommissionen. Der fandtes oplysninger om ca. halvdelen af arbejdsgrupperne. Men disse oplysninger var på ingen måde fyldestgørende. Det gjaldt således, at for 2/3 af alle de registrerede grupper var der ikke tilfredsstillende oplysninger til rådighed, og dermed var det ikke muligt for offentligheden at søge indsigt i deres arbejde.

Disse arbejdsgrupper under Kommissionen hjælper med at lave det lovforberedende arbejde, og vi har ikke noget fuldstændigt billede af, hvem der sidder med. Vi husker lige på, at Kommissionen har eneret på at fremsætte lovforslag, og vi må ikke få at vide, hvem der rådgiver Kommissionen. ALTER EU nævner som eksempel, at der i arbejdsgruppen for henholdsvis bioteknologi og kul kun er repræsentanter for industrien. Så er det måske ikke så mærkeligt, at Kommissionen i sin klima- og energilovgivning arbejder med begrebet "rent kul". Det ville være sundt, om der var nogle aktører fra miljøorganisationer repræsenteret i udvalget, der skal forholde sig til, hvordan og i hvilket omfang der skal bruges kul i energisektoren i EU.

Man kunne også godt forestille sig, at det ville nuancere billedet af tilladelsen til at bruge genmodificeret majs noget, hvis det ikke kun var industrien, der var repræsenteret i udvalget, der hjælper Kommissionen med at lave lovgivning indenfor det bioteknologiske område. Man kunne godt forestille sig, at kemiindustrien er mere begejstret for genmodificerede afgrøder, der er lette at tilpasse sprøjtegifte til, end naturfredningsforeningen.

Dette er så to eksempler, hvor vi dog i den politiske debat kan operere med, at der sker en skævvridning i Kommissionen. Men i de to tredjedele, hvor vi ikke har de nødvendige oplysninger, ved vi reelt ikke noget om, hvem der rådgiver, og kan derfor heller ikke bedømme kvaliteten af det lovforberedende arbejde.

Kommissionen har lavet nogle retningslinjer for åbenhed, men på alle områder gælder der et princip om frivillighed. For arbejdsgrupperne gælder, at det er op til den enkelte deltager at bestemme, om

vedkommende vil lade sig registrere med navn og organisation/virksomhed. Umiddelbart skulle man synes, at man havde opnået så privilegeret en stilling som virksomhed eller organ, at det ikke skulle skade, at man lod sit navn offentliggøre.

For et halvt års tid siden var der arrangeret en høring mellem Parlament og Kommission i anledning af åbenhedsinitiativet. Det var meget markant, at alle organisationerne, der repræsenterede civilsamfundet, var enige om, at udspillet var meget mangelfuldt p.g.a. princippet om frivillighed for registrering af både lobbyister og arbejdsgrupper. Men også i forhold til muligheden for at søge aktindsigt er vilkårene meget dårlige. Her er der rent faktisk sket en forringelse ved det, at kommissionen til hver en tid kan afvise at give den ønskede aktindsigt. De kan altid henvise til, at p.g.a. forretningsmæssige hensyn kan man ikke tillade den ønskede aktindsigt.

PARLAMENTET

For Parlamentet gælder, at debatter, afstemninger og dokumenter i vid udstrækning kan findes på nettet. Men selv med denne forbilledlige adgang til informationer er der en embedsmandskultur, som forekommer meget fremmed. Mødepapirerne til formandskonferencen er f.eks. hemmelige. Jeg får dem udleveret med et bud. Det betyder, at det er svært at følge med i planlægningen af Parlamentets arbejde, hvis man altså ikke lige kender en, der sidder i formandskonferencen. I mange år var der en i øvrigt usædvanlig dygtig embedsmand i den danske repræsentation, der havde fundet ud af, at han kunne hente dem på vores kontor. Dermed var han uden tvivl en af de bedst orienterede danske embedsmænd i forhold til det parlamentariske arbejde i EU. Men

ret beset havde det jo været rimeligt, at han kunne hente dem på en hjemmeside.

Et andet sted er de folkevalgtes adgang til dokumenter udarbejdet af Parlamentets tjenestegrene. Her er jeg selv helt konkret stødt på vanskeligheder - men har kæmpet imod lukketheden - bravt ført an af en af mine medarbejdere.

HEMLIG NEMLIG

Jeg har en superdygtig medarbejder, ja, jeg har heldigvis kun superdygtige medarbejdere, uden hvem jeg ikke ville nå en brøkdel af det, jeg gør. En politiker er aldrig bedre end sin dårligste medarbejder. Men denne medarbejder ved alt om, hvad der sker i forfatningsudvalget, og hjælper mig med at forberede møderne i formandskonferencen. Han er fransk jurist og besidder således de to nøgleegenskaber, der skal til for at kunne forstå, hvad der sker i EU-Parlamentet. Han forstår juraen - arbejdsgangen, og han kan det sprog, som al lovgivning tager sin begyndelse på.

Han havde fundet ud af, at der eksisterede en redegørelse fra den juridiske tjeneste. Det er Parlamentets juridiske ekspertudvalg. Denne redegørelse gennemgik, hvad der ville ske ved valget i 2009 og i arbejdet derefter, udpegelse af Kommissionen o.s.v. alt efter om det skete efter Nice-traktaten, som er det gældende retsgrundlag eller Lissabon-traktaten, som jo ikke kan træde i kraft, før end Tjekkiet og Irland har ratificeret den.

Denne redegørelse er selvfølgelig vanvittigt spændende. Ikke nok med at den fortæller os, hvordan man forventer at afvikle valg til Parlament og Kommission, den fortæller os jo også, hvordan man vurderer muligheden for at få Lissabon-trakta-

ten igennem. Dette hører til et af de mere lukkede områder.

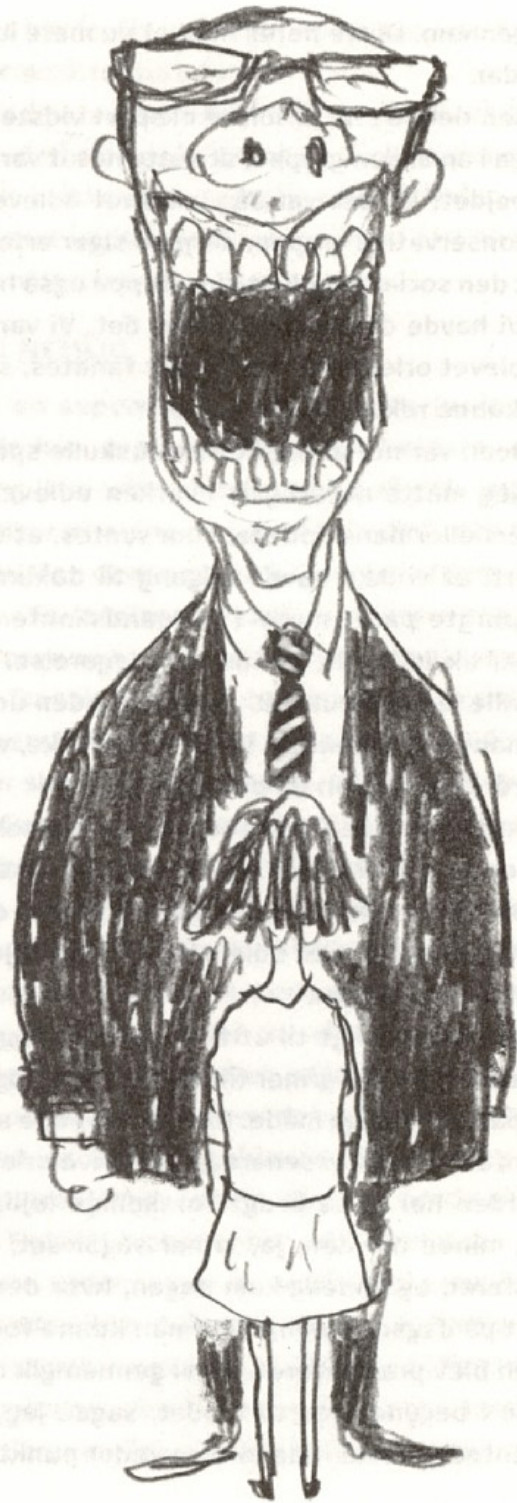
Men denne min juridiske ekspert vidste fra en kollega i en anden gruppe, at dette notat var blevet udarbejdet, ja, det var sågar blevet udleveret til den konservative gruppe, dermed siger erfaringen os, at den socialdemokratiske gruppe også har fået det. Vi havde derimod ikke fået det. Vi var heller ikke blevet orienteret om, at det fandtes, således at vi kunne rekvirere det.

Ideen var nu, at jeg lidt naivt skulle spørge til det. Jeg måtte naturligvis hverken udlevere min ekspert eller hans kollega, som syntes, at det var forkert, at vi ikke havde adgang til dokumentet. Jeg spurgte på et møde i formandskonferencen, om der eksisterede en sådan redegørelse. I givet fald ville jeg opfordre til, at man lod den udlevere i formandskonferencen. Fandtes den ikke, ville jeg opfordre til, at man fik den udarbejdet.

Dertil svarede Parlamentets generalsekretær, som er den øverste embedsmand og tilfældigvis dansker, at det ikke var muligt at udlevere den, og at den ikke var blevet udleveret til nogen. Jeg ved, at dette ikke passer.

Han lod i øvrigt til at finde anmodningen lattervækkende. Han griner tit, når jeg taler, og det er ikke på den venlige måde. Men han lovede at se på sagen, således at vi senere kunne blive orienteret.

Siden har vi så brugt forskellige lejligheder til at minde om den, ja, vi har sågar set, at den eksisterer, og endelig kom dagen, hvor der var et punkt på dagsordenen, hvor man kunne forvente, at den blev præsenteret. Da vi gennemgik dagsordenen i begyndelsen af mødet, sagde jeg, at jeg forventede denne redegørelse under punkt det og

det. Nok engang måtte generalsekretæren grine, og nok engang udtrykte jeg min forbløffelse over at være så morsom. Jeg tænker måske at kunne blive stand-up komiker, hvis jeg kunne samle et publikum af EU-embedsmænd, der pr. definition misbruger deres magt og ser det som deres opgave at forsøge at latterliggøre oppositionspolitikere, hver gang lejligheden byder sig. Tænk, hvis Folketingets formand eller direktør opførte sig sådan overfor SF. Det ville nok ikke helt gå...

Vi fik en mundtlig redegørelse, der sagde på den ene side og på den anden side. Dog tyder alt på, at man forventer at gennemføre valget efter Nice-traktaten. Jeg måtte stadigvæk ikke få udleveret den skriftlige redegørelse.

Dette betragter jeg som en af hverdagens små sejre. Men en sejr, der er at ligne med Sisyfos' kamp for at skubbe stenen op af bjerget. Hver gang han når toppen, ruller den ned igen. I længden skulle det ikke lykkes at hemmeligholde dette dokument for mig. Men det er meget sigende for arbejdskulturen i EU, at man mener, at de folkevalgte ikke skal have adgang til dokumenter, der udarbejdes af Parlamentets embedsmænd! Så hvis vi skal forsøge at summere op på arbejdet for åbenhed, bliver resultatet, at der stadig er meget at gøre.

Det er ikke acceptabelt for en demokratisk institution, at offentligheden endsige de folkevalgte ikke kan få adgang til de dokumenter de ønsker. Det er ikke acceptabelt, at nogen ved mere, fordi de står på bedre fod med en højtstående embedsmand end andre. Husk på, jeg har kun kunnet insistere på at få denne viden, fordi jeg har en dygtig medarbejder, der har kunnet arbejde ad andre kanaler, end jeg kan.

HVAD HAR VI LÆRT?

Hvis jeg skal prøve at gøre en slags status - tage temperaturen på demokratiets tilstand i EU - så vil det give god mening, at vi sammenholder det med de definitioner, vi stillede op i begyndelsen af bogen. Jeg er drevet af Hal Kochs idealer om demokrati som livsform. Det samtalende demokrati, hvor kvaliteten måles på, om vi som borgere føler, at vi er med. Desværre er min oplevelse, at de færreste føler, at de er med eller med på, hvad der sker i EU.

ERKENDELSENS ÅR

Året 2008 har dog nok alligevel været året for de store erkendelser. Den såkaldte Metock-dom har fået os og Folketinget til at forstå, hvor stor magt EU har. Sagen har handlet om, hvorvidt vi kan opretholde 24-års reglen. Jeg er personligt en stærk modstander af 24-års reglen. Jeg mener, den tåler sammenligning med lovgivning under apartheidstyret i Sydafrika. Man kan ikke have forskellige regler for danske statsborgere. Når jeg er 18, er jeg myndig i juridisk forstand og har ifølge dansk lov ret til at indgå ægteskab med en anden, der er myndig.

Men hvis vi skal se på det principielle i denne sag i.f.t. EU, er det, at det er gået op for os, at når EU en gang har lovgivet indenfor et område, så kan vi ikke bare lave loven om. Danmark har i sin tid tilsluttet sig opholdsdirektivet, der sætter reglerne for, hvornår man har lov til at tage ophold i et andet EU-land. Nu ønsker vi så at ændre på denne regel, fordi den ikke tillader, at vi forskelsbehandler borgere, som 24-års reglen gør det. Men det kan vi ikke. Der er ingen vilje til at ændre direktivet i EU, og ligegyldigt hvor mange aftaler regeringen laver med Dansk Folkeparti for at

få det til at se ud, som om de efterkommer deres krav, står gældende retstilstand ikke til at ændre. Dette handler om det helt fundamentale problem, der er med EU - at lovene ikke sådan bare lige kan ændres ved valgene. Det danske parlamentariske system fungerer således, at et nyt folketingsflertal til hver en tid kan ændre på en lov, som et andet flertal i sin tid har vedtaget. Hvis der er indgået brede forlig, så er der nogle specielle spilleregler for, hvordan de skal opsiges, men man kan altid gøre det i forbindelse med et valg.

Jeg har prøvet at holde demokratiet op imod Hal Kochs idealer om det, vi kunne kalde folkestyret af hjertet. Lad os nu prøve at holde det op imod Alf Ross' definition.

EN TILSTANDSRAPPORT FOR DEMOKRATIET

I følge Alf Ross kunne man forklare demokrati som: "idealtypen er den statsform, i hvilken de politiske funktioner med maksimal intensitet, effektivitet og ekstensitet udøves af folket ad parlamentarisk vej".

Intensiteten er høj, da alle over 18 år har ret til at stemme i Danmark. Men ved EU-valgene er stemmeprocenten under 50 procent. Det vil sige, at vi i princippet kunne have en høj intensitet, men reelt har en meget lav intensitet.

Dernæst taler han om effektivitet og mener hermed, i hvilken grad folket er i stand til at påvirke beslutningerne. Effektiviteten er høj i de tilfælde, hvor vi får lov til at påvirke direkte ved en folkeafstemning. Derudover siger han, at man må se på, hvilken adgang folket har til at kontrollere repræsentanterne og statsorganerne. Herunder selvfølgelig også hvor lange intervallerne er imellem, at man går til valg og fastsætter mandatet for repræsentanterne.

Intervallerne mellem valgene er acceptable, men eksemplet med Metock-dommen og den ikke-eksisterende mulighed for at påvirke lovgivningen trækker ned på effektiviteten.

Ligeledes gør den manglende åbenhed og adgangen til at kontrollere repræsentanter og statsorganer, at vi må trække lidt ekstra fra på effektiviteten af demokratiet.

Vi husker på hans ord om, at jo dårligere effektivitet desto længere glider vi over i et nominelt demokrati. Et demokrati hvor magten ganske vist udøves i folkets navn, men i stigende grad ligger hos repræsentanterne.

Endeligt er der ekstensiteten. Ekstensiteten dækker over, i hvilket omfang og udstrækning den folkelige indflydelse og kontrol udstrækkes til at gælde. Hvor vidt forgrenet er vores mulighed for at øve indflydelse og kontrollere de beslutninger, der træffes? I forhold til EU ligger ekstensiteten ved valget til Parlamentet. Her har vi en ret besked andel af pladserne, og EU har ikke magt til at medlovgive på alle områder. Desuden er der problemet med det afpolitiserede demokrati, der gør det meget vanskeligt for vælgeren at gennemskue, om man reelt får den vare leveret, man tror, man har stemt på. Man har selvfølgelig også en teoretisk mulighed for at udstrække ekstensiteten ved at søge indflydelse i Kommissionens arbejdsgrupper. Men da denne form vil score urimeligt lavt på effektiviteten, synes jeg måske ikke, den er værd at regne med. Derfor syntes jeg heller ikke, vi kan give EU nogen høj karakter på ekstensiteten.

Alt i alt når vi måske op på ca. 50 procent, hvis vi skal prøve at sætte tal på kvaliteten af demokratiet i EU i forhold til de tre parametre, Alf Ross stiller op.

Dette synes jeg ikke er overbevisende. Slet ikke når

man tænker på at hen imod 80 procent af al lovgivning i Danmark er EU-lovgivning.

UDSIGT TIL FREMTIDEN

Hvordan ser fremtidsudsigterne så ud for at ændre det? Nyttet det noget? Ja selvfølgelig nytter det noget. Der er aldrig noget, der er blevet lavet om, uden at nogen har sagt højt og længe, at det burde ændres.

TÅRER, MEN INGEN TUDE-MARIE

Jeg indledte med at indrømme, at jeg har let til tårer. Men jeg er ingen Tude-marie. Når jeg som opposition mødes af så indædt modstand, som jeg gør, siger det mig, at vi er på rette spor. Der er nogen, der ved, at vi har fat i den lange ende med vores kritik, ellers gad de ikke være så modbydelige. Hvis vi var ufarlige, behøvede man blot at ignorere os. Vi har ikke samme midler som vores modstandere. Vi kontrollerer ikke embedsmandsstanden. Vi har ikke mange penge. Vi har heller ikke så let en adgang til pressen. Årsagen til dette, tror jeg, er lige dele ligegyldighed og uvidenhed. Pressen har bestemt sig for, at det er på Christiansborg, det sker. Så længe det kan lykkes for politikerne dér at opretholde illusionen om, at de har fat i den lange ende, bliver der ikke lavet om på det. Så længe regeringen kan manipulere med forskningsresultater, som de gjorde det med DIIS rapporten om de fire danske forbehold, har den let spil. I 2008 blev der publiceret en rapport af DIIS, der i princippet skal forestille at være en uafhængig udenrigspolitisk forskningsinstitution. Rapporten var bestilt af regeringen, og den skulle give en redegørelse for, hvordan de fire danske forbehold virker. Rapporten har dog sidenhen vist sig at være helt igennem uvederhæftig. Månedssbladet Forskerforum, der beskæftiger sig med forskning og forskningsfrihed,

har dels offentliggjort en e-mail-korespondence, der viser, at der er forskere, der har rejst tvivl om, hvorvidt der var tale om uvildig forskning. Bladet har også søgt aktindsigt og påvist, at regeringen har bestilt afsnit skrevet om, fordi man ikke var tilfreds med konklusionerne. Rapporten skulle ifølge regeringen helst vise, at der var store problemer forbundet med at bevare forbeholdene, således at den kunne få støtte til sit ønske om at afskaffe forbeholdene.

OM FRYGT

Intet styre kan i længden basere sig på frygt. Det hørte jeg engang Per Stig Møller sige i et foredrag i Ryslinge Frimenigheds præstegård, hvor han manede til fremtidsoptimisme. Her tænkte han på diktaturstater, der baserede sin magt på at være frygtet af borgerne.

Jeg har ofte husket mig selv på denne pointe. Om end jeg har vendt den en halv omgang. EU baserer sin magt på frygt for borgerne. Man undlader at give indsigt, kontrolmulighed og reel indflydelse. Man skyer folkeafstemninger som pesten, fordi det er farligt at spørge, hvad du og jeg synes...

EU kan ikke i længden bestå i sin nuværende form. Derfor er det nødvendigt, at vi insisterer på at være opposition. Vi må igen og igen, uanset hvor mange tæsk vi får, formulere, at EU er alt for vigtigt et samarbejdsforum til at være så håbløst udemokratisk og magtarrogant. Vi skal ikke stiltiende se til, mens man afskaffer det generationerne efter krigen har kæmpet for. Det politiske demokrati skal være reglen i stedet for undtagelsen.

UDE I HORISONTEN

Den dag, hvor man indser, at frygten ikke er noget

holdbart fundament, kunne man passende udskrive valg over hele Europa, hvor man bad alle lande om at vælge medlemmer til et konvent, der skulle udarbejde en ny traktat for EU. Derved ville man tvinge til en debat om, hvilken fremtid Europa skal have. Når dette konvent havde lavet sit traktatforslag, skulle man sende den til folkeafstemning. Dermed ville man tvinge forfatterne til at lave en traktat, de forventede at kunne få opbakning til.

NU OG HER

I mellemtiden arbejder vi i det daglige på at få mest mulig indflydelse på den konkrete politik. Jeg arbejder for, at hensynet til menneske og miljø skal stå over hensynet til markedet. I det daglige forsøger EU at erobre mere og mere magt ved at overføre flere og flere politikområder til det indre marked, hvor de har lovgivningsmagten. Således ser man EU, der uden at have noget grundlag for det i traktaten, bevæger sig ind på forsvarsområdet ved at lave et indre marked for våben.

EU bevæger sig ind i vores sundhedssektor ved at lave et indre marked for sundhedsydelser. EU har bevæget sig ind på vores arbejdsmarkedspolitik og velfærdsområdet generelt set ved at lave et indre marked for serviceydelser.

Når der engang skal skrives en ny traktat, vil jeg kæmpe for, at man laver en klar adskillelse af, hvor det er hensynet til det indre marked, der står over alt andet, og hvornår vi er inde i de bløde politiske områder, hvor man ikke kan gøre overlevelse til et spørgsmål om marked. For her gælder, at taberne altid bliver dem, der i forvejen ikke kan klare sig på markedets betingelser. Denne pointe er min mands - jeg håber han tilgiver, at jeg har hugget den!

HANNE DAHL er JuniBevægelsens medlem af EU-Parlamentet og spidskandidat til EU-valget den 7. juni '09:

" - Nu jeg tænker over det, spiste Sarkozy intet af frokosten. Han drak vand og fik serveret en stor skål æblegrød, da vi andre spiste chokoladedessert. Og så var det, at jeg pludselig kom til at tænke på mine uldne underbukser. Hvis nogen havde spurgt mig, om jeg ville have forventet at møde den franske præsident i uldne underbukser, ville svaret have været et afgjort nej. Ligeledes havde nogen spurgt mig, om jeg havde forventet, at der blev serveret æblegrød og vand til en officiel frokost i præsidentpalæet, ville jeg ligeså kategorisk have svaret nej. Min farmor havde sagt ja selvfølgelig til begge dele og tilbudt at koge en ordentlig portion af Filippa-æbler, som jeg kunne have taget med som en hilsen fra Danmark".

Læs videre inde i bogen...

Se mere om Hanne og hendes politiske arbejde på hannedahl.eu

JUNI **BEVÆGELSEN**

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk